

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

Jaarstukken 2024

Versie 1

De Dienst
Noardwest Fryslân

zo werkt het sociaal

HARLINGEN - TERSCHELLING - VLIELAND - WAADHOEKE

Dit is een publicatie van

De Dienst Noardwest Fryslân

Postadres

Postbus 4
8800 AA Franeker

Bezoekadres

Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Contact

0517-380200
contact@dedienst.nl
www.dedienst.nl

Voorwoord

Bestaanszekerheid, Armoedebestrijding, Participeren naar vermogen, Zelf- en samenredzaamheid bevorderen en Kijken naar de mens als geheel: dat waren voor de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke de actuele thema's voor het sociaal domein in 2024. En dus ook voor De Dienst Noardwest Fryslân.

Hoe hebben we het er met elkaar vanaf gebracht? Met deze jaarstukken blikken we terug: hebben we de bestaanszekerheid van inwoners kunnen versterken met goede voorzieningen en ondersteuning? Hoeveel inwoners hebben onze regelingen voor armoedebestrijding weten te vinden? Hoeveel inwoners hebben we, samen met Pastiel en andere partners, kunnen ondersteunen richting werk of andere participatie?

Ieder jaar bepalen we welke onderdelen van onze dienstverlening extra aandacht vragen, waar we onszelf kunnen verbeteren of wat we toe kunnen voegen aan ons dienstenpakket. Dat vertalen we naar ambities. Ook daar leggen we in deze jaarstukken verantwoording over af. Een paar punten lichten we er graag alvast uit:

- We trinden al onze medewerkers in schrijven op taalniveau B1 en herschreven al onze brieven en beschikkingen. Want met duidelijke informatie weet je als inwoner waar je aan toe bent: duidelijke taal geeft vertrouwen en versterkt bestaanszekerheid.
- We startten het project Digitalisering, dat ons niet alleen helpt om aan wetten als de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) en de Archiefwet te voldoen, maar vooral meer mogelijkheden voor communicatie die past bij de wensen en mogelijkheden van de inwoner. Want wij geloven dat nu investeren in digitalisering straks ruimte geeft voor meer 'echt' contact met inwoners.
- We versterkten de verbinding tussen gemeenten en De Dienst met een Samenwerkingsovereenkomst. Samen kijken we naar de opgaven binnen het sociaal domein en vertalen deze naar een gezamenlijke praktijk. Zo hebben we met gemeenten de inning van de eigen bijdrage van Oekraïense vluchtelingen ingevoerd. En verder zijn de stijgende jeugdhulpkosten aanleiding geweest om gezamenlijke acties te ondernemen.

Al deze activiteiten raken al 25 jaar de kern van De Dienst: het ondersteunen van inwoners die (even) hulp nodig hebben om zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen, leven en werken.

We kijken terug op een geslaagd jubileumjaar, en we kijken vooruit naar de komende 25 jaar. Want de doelen en ambities van gemeenten en Dienst, en het motto 'zo werkt het sociaal' bieden daarvoor voldoende inspiratie!

Marja van der Meer, voorzitter Bestuur
Marius Jellema, directeur

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Samenwerkende partijen in het sociaal domein	6
Ambities	8
2 Ambities en doelstellingen	9
Ambitie 1: Direct Duidelijk	9
Ambitie 2: Digitalisering.....	11
Ambitie 3: Werken vanuit vertrouwen.....	11
Ambitie 4: Ontwikkeling van medewerkers	12
Ambitie 5: Versterken van de samenwerking met gemeenten en partners.....	13
3 Inleiding jaarstukken	15
3.1 Verantwoordelijkheid van De Dienst	15
3.2 De structuur van de organisatie	15
3.3 Begroting- en rekeningprocedure.....	16
3.4 Rechtmatigheidsverantwoording.....	17
3.5 Opzet jaarstukken 2024.....	18
Jaarverslag 2024	19
4 Jaarverslag 2024	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Programmaverantwoording 2024.....	21
5 Programma Werk, Participatie en Inkomen.....	25
5.1 Spotlights Werk, Participatie en Inkomen.....	25
5.2 Bestandsontwikkeling Inkomen.....	25
5.3 Financiële verantwoording Inkomen	26
5.4 Bestandsontwikkeling Werk en Participatie.....	28
5.5 Financiële verantwoording Werk en Participatie	30
6 Programma Armoedebestrijding.....	33
6.1 Spotlights Armoedebestrijding	33
6.2 Bestandsontwikkeling Armoedebestrijding.....	33
6.3 Financiële verantwoording Armoedebestrijding.....	34
7 Programma Wmo en Jeugdwet.....	37
7.1 Spotlights Wmo	37
7.2 Bestandsontwikkeling Wmo.....	37
7.3 Financiële verantwoording Wmo.....	40
7.4 Spotlights Jeugdwet.....	44
7.5 Bestandsontwikkeling Jeugdwet	44

7.6	Financiële verantwoording Jeugdwet.....	47
8	Bedrijfsvoering.....	52
8.1	Ziekteverzuim	52
8.2	Paragrafen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ...	53
8.3	Risico's in relatie tot de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit	60
	Jaarrekening 2024	61
9	Balans per 31 december 2024	62
10	Overzicht van baten en lasten conform BBV-regelgeving	63
11	Bedrijfsvoeringslasten	64
11.1	Financiële verantwoording Bedrijfsvoering.....	64
12	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	67
12.1	Continuïteit	67
12.2	Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	67
12.3	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	69
12.4	Grondslagen voor de resultaatbepaling	71
13	Toelichting op de balans per 31 december 2024	72
13.1	Materiële vaste activa	72
13.2	Financiële vaste activa	72
13.3	Vlottende activa	73
13.4	Eigen vermogen	75
13.5	Verloop voorziening	75
13.6	Vlottende passiva	76
13.7	Niet uit de balans blijken de verplichtingen	77
13.8	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen.....	78
	Controleverklaring en Besluit tot vaststelling.....	80
14	Controleverklaring verslagjaar 2024 van de onafhankelijk accountant	81
15	Besluit tot vaststelling.....	82
	Bijlagen	83
Bijlage A	Rechtmatigheidsverantwoording	84
Bijlage B	Overzicht materiële vaste activa.....	87
Bijlage C	SISA bijlage 2024	88
Bijlage D	Overzicht van baten en lasten naar taakvelden.....	94
Bijlage E	Beleidsindicatoren 2024	96
Bijlage F	Begrippenlijst.....	98
Bijlage G	Verdeelsleutel bedrijfsvoeringslasten.....	102
Bijlage H	Afrekening met deelnemende gemeenten.....	103
Bijlage I	Overzicht berekening Vangnetuitkering Inkomen 2024	105

Inleiding

1 Samenwerkende partijen in het sociaal domein

Inwoners met een hulpvraag in Noardwest-Fryslân krijgen met verschillende instanties te maken. Welke dat zijn, verschilt per hulpvraag. Voor vragen over werk en inkomen zijn dat vooral De Dienst en Pastiel. Voor vragen rond bijvoorbeeld zelfstandig wonen of opvoeden zijn de gebiedsteams, huisartsen en zorgaanbieders de belangrijkste partijen. Bij armoedebestrijding spelen de gebiedsteams, De Dienst en onder andere de jeugdfondsen een grote rol. Het verschilt dus per wet of programma wie beslist over passende ondersteuning.

De rol van De Dienst in het sociaal domein

Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en de regelingen voor armoedebestrijding – vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Wij verzorgen de cliëntgesprekken, de afhandeling van de uitkeringsaanvraag en de uitbetaling van de uitkeringen. We adviseren en ondersteunen de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, met ondersteuning van Pastiel, re-integratie-bedrijven of welzijnsorganisaties. Voor de Wmo en Jeugdwet voert De Dienst verschillende backofficetaken uit, zoals administratie, het informeren van cliënten over de indicatie en de voorwaarden, opdrachtverlening en betaling aan zorgaanbieders. Daarmee ondersteunen we de gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Onze bedrijfsvoering ondersteunt al deze werkzaamheden met onder andere:

- Inkoop en contractmanagement voor aanbieders en leveranciers van ondersteuning uit de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet
- Rechtmatigheids- en kwaliteitstoezicht op die aanbieders en leveranciers
- Monitoring en verantwoording van budgetten en bestedingen
- Beheer van cliënt- en financiële applicaties en de dataprivacy en -security.

Infographics: wie doet wat?

In deze bestuursrapportage staan infographics die in beeld brengen welk pad inwoners met een hulpvraag bewandelen in het sociaal domein, en welke partijen samen de ondersteuning organiseren. Ze geven inzicht in waar de keuzes voor inzet van ondersteuning en de bijbehorende bestedingen gemaakt worden. In iedere infographic duiden we bovendien de rol van De Dienst.

Het fundament van het SOCIAAL DOMEIN

in Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke

Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken

HET RIJK

Landelijke wetgeving vormt de basis voor lokaal beleid

- Participatiewet
 - Wmo
 - Jeugdwet
 - Inburgering
- IOAW (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers)
- IOAZ (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen)
- Schuldhulpverlening

GEMEENTEN HARLINGEN, TERSCHELLING, VLIELAND EN WAADHOEKE

Beleidsmedewerkers
ontwikkelen beleid

Gemeenteraden
besluiten over
verordeningen

Colleges van B&W
besluiten over
beleidsregels

PARTNERS

Veel beleid komt tot stand in samenwerking met provinciale en (boven-) regionale partners als Arbeidsmarktregio Fryslân, Sociaal Domein Fryslân, GR Fryslân West

UITVOERING

PARTICIPATIEWET

ARMOEDE-
BESTRIJDING

JEUGDWET

WMO 2015

Ambities

Gemeenten dragen zorg voor een programmaplan voor het sociaal domein. Op basis daarvan melden wij wat we gaan doen met onze dienstverlening aan inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners. In dit hoofdstuk beschrijven we de stand van zaken van de acties die zijn opgenomen in de begroting na wijziging 2024.

2 Ambities en doelstellingen

Legenda van de kleuren om de status van de acties te duiden:

Status	Betekenis
	Afgerond
	Nog niet afgerond, maar lukt volgens planning.
	Wordt niet afgerond volgens de planning.
	Actie wordt niet meer uitgevoerd, indien nodig bestuurlijk akkoord.

Ambitie 1: Direct Duidelijk

Status	Acties 2024	Toelichting
	Organisatie van het Taalfestival voor onze medewerkers om hen te enthousiasmeren en inspireren om met dit thema aan de slag te gaan.	De medewerkers hebben de overeenkomst ondertekend en het besef is aanwezig dat er nog veel communicatie niet direct duidelijk is. Medewerkers zijn sindsdien met veel enthousiasme aan de slag gegaan om ervoor te gaan zorgen dat we in alle communicatie naar onze inwoners direct duidelijk zijn.
	Organiseren van trainingen 'Steengoed schrijven in B1', 'Gedragsbeïnvloeding' en 'Juridische zaken'. De trainingen hebben tot resultaat dat het bewustzijn en het belang van klantgerichte communicatie wordt vergroot.	De trainingen zijn enthousiast ontvangen. Medewerkers hebben veel geoefend en gewerkt aan het direct duidelijk schrijven en communiceren met onze inwoners. We herhalen de training regelmatig, zodat nieuwe medewerkers ook direct duidelijk leren schrijven. Naast de trainingen leeft het onderwerp ook binnen de dagelijkse werkzaamheden. We herschrijven de standaardteksten in brieven en formulieren naar directe duidelijke taal. We gebruiken ook een eenduidige opmaak, stijl en indeling gebruikt. Deze zetten we om sjablonen zodat ze voor alle medewerkers

beschikbaar zijn. Dat maakt de communicatie naar onze inwoners eenduidig, klantvriendelijk en direct duidelijk. Verder bespreken we verschillende informatiedocumenten en aanvraagformulieren met inwoners. Op deze manier toetsen we of onze communicatie echt direct duidelijk is of dat hier nog verbeteringen mogelijk zijn.

We stellen een e-learning en e-coaching beschikbaar om aanvullend en langer te leren.

Iedereen heeft de mogelijkheid om bij de gespecialiseerde duidelijke-taal-trainer feedback te vragen over het taalgebruik in brieven, rapporten en andere vormen van schriftelijke communicatie. Zo werken wij aan het lerend vermogen binnen de organisatie en onze communicatie naar de inwoner.

In het eerste kwartaal van 2024 beschikbaar stellen van de B1-check app om gemakkelijk verbeterpunten in teksten op te sporen. We gebruiken de app bij alle uitgaande mails en brieven aan inwoners.

De B1-check app komt op een later moment beschikbaar.

Ambitie 2: Digitalisering

Status	Acties 2024	Toelichting
	Opleveren I-visie	De I-visie is opgeleverd en beschrijft een aantal uitgangspunten om aan te kunnen sluiten op de eisen vanuit een veranderende maatschappij en op de ambities van de Dienst.
	Prioriteiten bepalen	De prioriteiten zijn bepaald, waarbij we eerst kijken hoe we de basis verder op orde kunnen brengen. Van hieruit kiezen we vervolgstappen waar we in 2025 mee aan de slag gaan. Daarnaast wordt een start gemaakt met de Artificial Intelligence (AI)-geletterdheid van de organisatie. Dit om de organisatie kennis te laten maken met de (on)mogelijkheden van AI en de kaders die wij als Dienst hanteren bij de inzet van AI.

Ambitie 3: Werken vanuit vertrouwen

Status	Acties 2024	Toelichting
	Organiseren van domeinoverstijgende casuïstiekbesprekingen.	Er zijn domeinoverstijgende casuïstiekbesprekingen gevoerd. Het structureel organiseren daarvan vindt nog niet plaats. Dit zal in 2025 verder worden opgepakt.
	Inrichten van nieuwe werkwijze contractmanagement voor zowel Jeugd als Participatie.	Per 1 januari 2024 is een nieuwe overeenkomst van kracht voor de inkoop van specialistische jeugdhulp en Wonen. In de nieuwe overeenkomst zijn veel contractuele wijzigingen doorgevoerd. Het contractmanagement is hierdoor ook herzien.
	Verder doorontwikkelen handhaving door meer aandacht voor preventie, onder andere door betere voorlichting en het maken van duidelijkere afspraken met onze	We informeren inwoners met een bijstandsuitkering op verschillende manieren over de afspraken en verplichtingen die van toepassing zijn. In de werkwijze zijn diverse verbeteringen

inwoners. Daarnaast willen we de functie van handhaver meer risicogericht inzetten.

doorgevoerd om de voorlichting op een hoger plan te krijgen. Om ervoor te zorgen dat deze correct worden nageleefd, controleren we daarnaast regelmatig op veranderingen die van invloed kunnen zijn op de verstrekte bijstandsuitkeringen.

Ten slotte benaderen we de inwoners die mogelijk wel in aanmerking komen voor een voorziening, maar deze niet hebben aangevraagd.

Ambitie 4: Ontwikkeling van medewerkers

Status	Acties 2024	Toelichting
	De kenmerkende waarden van De Dienst gaan we omzetten naar een werkgeversmerk om zo talent aan te trekken en te behouden.	De kenmerkende waarden van de Dienst – <i>samen vooruit, korte lijnen en maatschappelijk hart</i> , zijn vertaald naar een korte video waarin het werken bij de Dienst wordt getypeerd. Ook is er een ‘werken-bij-de Dienst’-pagina gelanceerd. Potentiële kandidaten en belangstellenden kunnen door deze instrumenten zich een beeld vormen van de organisatie. Hierdoor vergroten we ook de zichtbaarheid. Tot slot hebben we de opzet van onze vacatureteksten aangepast: kortere tekst, andere formulering en een nieuwe indeling.
	Met behulp van strategische personeelsplanning brengen we in beeld hoe het personeelsbestand zich ontwikkelt en waar op termijn verloop zal ontstaan door uitstroom.	Ons personeelsbestand is in kaart gebracht. Wij voeren regelmatig gesprekken met medewerkers over hun loopbaan en toekomst binnen de organisatie. Medewerkers die vanwege hun leeftijd de organisatie zullen verlaten, worden hierin ondersteund. Vacatures worden tijdig ingevuld, zodat werk en kennis effectief kunnen worden overgedragen.

●	Het huidige onboardingsproces breiden we verder uit door introductietrainingen die gericht zijn op de context van de Dienst en haar ketenpartners. Ook zal er meer geïnvesteerd worden in uitgebreidere uitleg van applicaties en werkomgevingen.	In de eerste helft van het jaar hebben we ons vooral gericht op werving van personeel en het indiensttredingsproces. Deze acties zijn geïmplementeerd. We hebben daarna focus aangebracht op de eerste 100 dagen van medewerkers die in dienst zijn gekomen.
---	---	--

Ambitie 5: Versterken van de samenwerking met gemeenten en partners

Status	Acties 2024	Toelichting
●	Herzien van de samenwerkingsafspraken met de beleidsteams van Harlingen en Vlieland, Terschelling en Waadhoeke.	Met de gemeenten is gewerkt aan het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst. Hierin staan nadere afspraken over de rol- en taakverdeling. Vanaf het derde kwartaal is gestart met de implementatie van de samenwerkingsafspraken met de gemeenten.
●	Aan de hand van de businesscase Empatec werken we de samenwerkingsafspraken met Pastiel verder uit.	Per 1 januari voert Pastiel de intake uit voor inwoners met een bijstandsuitkering. In de intake bepaalt Pastiel het arbeidspotentieel en of extra ondersteuning nodig is bij toeleiding naar werk. De samenwerkingsafspraken zijn opgenomen in een dienstverleningsovereenkomst met Pastiel.
●	Naar aanleiding van de nieuwe samenwerkingsafspraken met Pastiel voeren we de Aangepaste Uitvoering Participatie (AUP) in.	In het eerste kwartaal is veel aandacht besteed aan het goed laten werken van de nieuwe samenwerking door goede onderlinge afspraken te maken over wie wat doet en hierover duidelijk met inwoners te communiceren. In het tweede kwartaal zijn deze afspraken geïmplementeerd. De volgende stap was het inrichten van de monitorfunctie vanuit De Dienst op het re-

integratieproces van inwoners met een
bijstandsuitkering. Dit is in het vierde
kwartaal is afgerond.

Verder is in 2024 een speciale aanpak voor
inwoners met een grote(re) afstand tot de
arbeidsmarkt ontwikkeld.

3 Inleiding jaarstukken

Voor u liggen de Jaarstukken 2024 van De Dienst Noardwest Fryslân, bestaande uit het Jaarverslag en de Jaarrekening. In dit hoofdstuk beschrijven we de structuur van de organisatie, de wettelijke kaders waar we rekening mee hebben te houden en de opzet van de jaarstukken.

3.1 Verantwoordelijkheid van De Dienst

Sinds de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling per 1 januari 2021 is De Dienst Noardwest Fryslân een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het vaststellen van de beleidskaders (verordeningen en beleidsregels) voor het sociaal domein en de daaraan verbonden financiële keuzes, ligt daarmee bij de gemeenten. De gemeentelijke beleidsteams stellen de beleidsvoorstellen op en betrekken hierbij medewerkers van De Dienst. De besluitvorming vindt plaats in de colleges en raden van de vier aangesloten gemeenten

De Dienst werkt samen met de gemeenten, gebiedsteams en de netwerkpartners en ondersteunt bij het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van het sociaal domein. De Dienst heeft zowel een rol in de uitvoering van de toegang van het sociaal domein (inkomen en participatie, kwaliteitszorg en advies voor Wmo en jeugd), als in de inkoop en het contractmanagement voor Wmo, participatie en (deels) jeugdhulp. Ook voert De Dienst backofficetaken uit, zoals beschikken, bestellen, betalen en administreren. Het monitoren van cijfermatige ontwikkelingen, het maken van (verbeter)voorstellen, het uitvoeren van kwaliteitscontroles en het geven van advies is ook bij De Dienst belegd. Ten slotte voert De Dienst taken uit op het gebied van toezicht en handhaving, zowel richting burgers als zorgaanbieders.

3.2 De structuur van de organisatie

Het bestuur bestaat uit wethouders van de deelnemende gemeenten. De samenstelling van het bestuur was per 31 december 2024 als volgt:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Voorzitter
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Waarnemend voorzitter
De heer P. Schoute	Harlingen	Lid
De heer A. Goldhoorn	Terschelling	Lid

Het management van De Dienst wordt gevormd door:

Naam	Organisatie	Functie
De heer M.J. Jellema	De Dienst	Directeur

3.3 Begroting- en rekeningprocedure

Artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft het volgende voor:

Begroting

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.

Financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Jaarrekening

- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
- Het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.

Op 5 april 2023 is de Begroting 2024 door het bestuur van De Dienst voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling heeft plaats gevonden op 12 juli 2023. De Begroting na Wijziging 2024 is op 13 december 2023 door het bestuur voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling heeft plaats gevonden op 24 april 2024.

3.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Het bestuur en het management van De Dienst nemen een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Hiermee leggen we verantwoording af over de naleving van de regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van De Dienst.

Het bestuur van De Dienst is staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Vanaf 2023 stellen het bestuur en het management zelf een rechtmatigheidsverantwoording op, die opgenomen wordt in de jaarrekening. Het bestuur gaat hierover in gesprek met het management en kan zo zijn controlerende en kaderstellende rol vervullen. De accountant toetst of de jaarrekening getrouw is, oftewel in overeenstemming met de realiteit.

De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van deze jaarrekening. De accountant controleert dus of die verantwoording getrouw is. Met andere woorden, of deze toelichting over de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening juist en volledig is opgesteld door het bestuur en het management van De Dienst.

Doordat de Gemeentewet is aangepast kan de accountant geen direct oordeel geven over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties in de gehele jaarrekening, zoals tot en met verslagjaar 2022 het geval was. De wettelijke opdracht aan de accountant voor de controle over het verslagjaar 2024 betreft een indirect oordeel aan de hand van de verantwoording van het management over rechtmatigheid in de jaarrekening. Dit alles met uitzondering van het oordeel over de specifieke uitkeringen, aangezien het directe oordeel hier wel gegeven wordt.

De rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur en management van De Dienst is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering en in bijlage A. De controleverklaring van onze accountant is in hoofdstuk 14 opgenomen.

3.5 Opzet jaarstukken 2024

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het **jaarverslag** is opgenomen in de hoofdstukken 4 tot en met 8 en bestaat uit

- de programma-verantwoordingen, met inhoudelijke en financiële toelichting
- de paragraaf bedrijfsvoering, waaronder weerstandsvermogen en risicobeheersing
- de paragraaf financiering.

In de hoofdstukken 9 tot en met 13 is de **jaarrekening** opgenomen, bestaande uit

- de balans
- het overzicht van baten en lasten conform de regelgeving van de commissie BBV
- de verantwoording van de bedrijfsvoeringslasten.
- In hoofdstuk 14 treft u de **controleverklaring** van onze accountant aan.
- Hoofdstuk 15 bevat het **bestuursbesluit** tot vaststelling van de programmarekening 2024.
- Het overzicht van de **gemeentelijke bijdragen** is opgenomen in bijlage H.
- Voor een **begrippenlijst** verwijzen wij u naar bijlage F.

Bespreking en vaststelling

We leggen de jaarstukken ter vaststelling voor aan het bestuur van De Dienst. Ook bespreken we de uitkomst van de jaarstukken met de afzonderlijke gemeenten in de daarvoor geplande planning & control gesprekken. Eventuele vragen en opmerkingen over dit rapport kunnen via planningencontrol@dedienst.nl worden ingestuurd.

Jaarverslag 2024

In het jaarverslag beschrijven we de resultaten van de acties die we in 2024 ondernomen hebben om de doelstellingen uit de begroting na wijziging 2024 te behalen

4 Jaarverslag 2024

4.1 Algemeen

Het jaarverslag is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

4.1.1 Oorlog, inflatie en de impact hiervan op onze uitvoering

Covid-19, geopolitieke ontwikkelingen en oorlogen hebben de afgelopen jaren grote invloed gehad op de samenleving en op de economische situatie in Nederland. Als gevolg van deze ontwikkelingen nam de inflatie sterk toe, wat een grote impact had op de prijsontwikkeling. Hierdoor zien we een sterke stijging van de lonen om de koopkracht te compenseren. Daardoor zijn ook de kosten voor voorzieningen binnen het sociaal domein sterk gestegen. Landelijk zijn verschillende regelingen opgezet om inwoners (tijdelijk) te ondersteunen. In 2024 is door De Dienst uitvoering gegeven aan de betaling van woon- en leefgeld in verband met de Regeling opvang ontheemden Oekraïne. Hiernaast is aan het einde van 2024 het project 'Inning eigen bijdrage Oekraïners' vanuit deze regeling opgestart.

4.2 Programmaverantwoording 2024

4.2.1 Spotlights van de jaarrekening 2024

Onze accountant verstrekt een goedkeurende controleverklaring inzake de getrouwheid van de jaarrekening. Onderdeel hiervan is ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook verklaren zij dat de specifieke uitkeringen die in de SiSa-bijlage zijn opgenomen getrouw en rechtmatig verantwoord zijn.

In 2024 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering licht toegenomen van gemiddeld 1.476 in 2023 naar 1.489 in 2024. De kosten zijn € 1,6 miljoen gestegen doordat het Rijk de uitkeringen in 2024 tweemaal heeft verhoogd met respectievelijk 3,73% per 1 januari en 3,09% per 1 juli.

In 2024 was er een verhoogde instroom bij Pastiel. Om dit financieel op te kunnen vangen is voor 2024 extra budget aan Pastiel beschikbaar gesteld passend binnen de kaders van de business case Empatec-Pastiel en passend binnen onze begroting voor re-integratieactiviteiten.

De lasten voor schuldhulpverlening zijn 51% hoger dan in 2023 (+ € 108.000). Dit komt door een toename van de aanmeldingen en een verhoging van de tarieven. Ook maakten in 2024 meer statushouders gebruik van de mogelijkheid om bijzondere bijstand aan te vragen voor de inrichting van hun woning (+ € 102.000 ten opzichte van 2023).

Het aantal Wmo voorzieningen is licht gestegen van 8.111 voorzieningen in 2023 naar 8.255 voorzieningen in 2024. De lasten zijn daarentegen met € 1,9 miljoen gestegen ten opzichte van 2023. Ondanks de forse tariefindexaties is er in 2024 geen afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

In 2024 zijn de jeugdhulpkosten veel sterker toegenomen dan verwacht. Sinds 1 januari 2024 is een nieuwe overeenkomst voor specialistische jeugdhulp van kracht. Er zijn veel aanpassingen doorgevoerd en verschillende nieuwe producten geïntroduceerd, zoals Dagbehandeling, Dagopvang en Wonen. De prijsstelling van sommige nieuwe producten is hoog en het streven om minder snel specialistische jeugdhulp in te schakelen door striktere normen te hanteren, heeft in de praktijk nog niet geleid tot een afname. Hierdoor is sprake van een begrotingsoverschrijding van 15%.

4.2.2 Financiële samenvatting per programma en overzicht gemeentelijke bijdragen

De totale resultatenrekening geeft inzicht in de realisaties en begrotingsomvang van de verschillende programma's in het sociaal domein. Voor een totaaloverzicht van het resultaat nemen we in het financiële overzicht ook onze bedrijfsvoeringslasten op.

Resultatenrekening	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	30.057.870	27.910.427	2.147.443	8%	27.425.194
Armoedebestrijding	3.003.691	2.644.116	359.575	14%	8.081.116
Wmo	17.372.795	17.216.534	156.261	1%	15.243.790
Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.332.192
Bedrijfsvoering	11.755.326	11.990.538	-235.212	-2%	11.235.003
Totaal lasten	87.413.589	81.751.615	5.661.974	7%	84.317.295
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	1.028.954	756.295	272.659	36%	764.058
Armoedebestrijding	227.175	135.300	91.875	68%	135.856
Wmo	864.482	680.814	183.668	27%	675.003
Jeugdwet	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	1.554.725	1.201.079	353.646	29%	1.379.146
Totaal baten	3.675.335	2.773.488	901.848	33%	2.954.063
Resultaat	-83.738.253	-78.978.127	-4.760.126	6%	-81.363.232
Mutatie reserve in euro's					
Mutatie reserve uitvoeringlasten	-38.044	-	-38.044		-
Totale mutatie reserve Bedrijfsvoering	-38.044	-	-38.044		-
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen	29.028.916	27.154.132	1.874.784	7%	26.661.136
Armoedebestrijding	2.776.516	2.508.816	267.700	11%	7.945.260
Wmo	16.508.313	16.535.720	-27.407	0%	14.568.787
Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.332.192
Bedrijfsvoering	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857
Totaal gemeentelijke bijdragen	83.776.298	78.978.127	4.798.170	6%	81.363.232
Netto resultaat	-	-	-		-

De inhoudelijke toelichting op de cijfers en de ontwikkelingen per programma zijn opgenomen onder de programmaverantwoording. We verwijzen hiervoor naar de hoofdstukken 5 (Werk, Participatie en Inkomen), 6 (Armoedebestrijding) en 7 (Wmo en Jeugdwet). In hoofdstuk 11 is de financiële verantwoording over de bedrijfsvoeringslasten opgenomen.

Gemeentelijke bijdragen

De Dienst NWF	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Gemeente	a.	b.	c.		
Harlingen	24.092.188	22.355.327	1.736.860	8%	22.905.519
Terschelling	2.509.102	2.993.713	-484.611	-16%	2.707.858
Vlieland	556.608	508.122	48.486	10%	565.180
Waadhoeke	56.618.401	53.120.964	3.497.436	7%	55.184.675
Totaal NWF	83.776.298	78.978.127	4.798.171	6%	81.363.233

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Baten en lasten in euro's (per saldo lasten)					
Werk, Participatie en Inkomen	279.974	463.949	-183.975	-40%	236.368
Armoedebestrijding	7.445	-	7.445		5.630.800
Wmo	-	-	-		-
Jeugdwet	-	-	-		45.498
Bedrijfsvoering	231.160	-	231.160		112.482
Resultaat	518.578	463.949	54.629	12%	6.025.148
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen incidenteel					
Werk, Participatie en Inkomen	279.974	463.949	-183.975	-40%	236.368
Armoedebestrijding	7.445	-	7.445		5.630.800
Wmo	-	-	-		-
Jeugdwet	-	-	-		45.498
Bedrijfsvoering	231.160	-	231.160		112.482
Totaal gemeentelijke bijdragen incidenteel	518.578	463.949	54.629	12%	6.025.148
Netto resultaat	-	-	-		-

De incidentele baten en lasten bestaan in 2024 voornamelijk uit:

- Inkomen: Regeling opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)
- Armoedebestrijding: energietoeslag 2023
- Bedrijfsvoering: salariskosten/mutatie WW-voorzieningen ex-werknemers en de dotatie aan de voorziening voor bovenwettelijk verlof

Wie doet wat in de uitvoering?

PARTICIPATIEWET

Hoe moet ik nu rondkomen nu ik even geen werk meer heb?

**EEN VRAAG OVER
WERK, INKOMEN OF
PARTICIPATIE?
DE DIENST
HELPT U VERDER.**

We bieden een financiële basis aan inwoners die het zelf (even) niet lukt door:
Uitkeringen te verstrekken (bijstand en IOAW) en voorlichting te geven over verdere mogelijkheden voor financiële ondersteuning.

We versterken de zelfredzaamheid van inwoners door:
Ondersteuning naar werk of participatie te organiseren, zodat iedereen volop mee kan doen in de maatschappij.

We faciliteren goede dienstverlening door:

- inkoop- en contractmanagement monitoring, toezicht, verantwoording.
- handhaving en invordering.
- intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven door:
Financiële monitoring en rapportage voor colleges, raden en gebiedsteams.

We betalen leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne

We voeren de Wet Inburgering uit
Dat doen we samen met gespecialiseerde partners Connexa, Duo, COA, Stavoor en Pastiel.

HET GEBIEDSTEAM

Onze partner als de inwoner zorgvragen heeft die werken in de weg staan.

richting

A

PASTIEL

- helpen mee inwoners naar werk of opleiding te begeleiden
- Pastiel is onderdeel van werkleerbedrijf Empatec.

richting

C

BUREAU ZELFSTANDIGEN FRYSLÂN (BZF)

- Is de uitvoeringsorganisatie voor de Bbz en IOAZ voor bijna alle Friese gemeenten.
- helpt uitkerings-gerechtigden te starten als ZZP-er.
- Helpt ZZP-ers aan een financieel vangnet.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

5 Programma Werk, Participatie en Inkomen

5.1 Spotlights Werk, Participatie en Inkomen

In 2024 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering licht toegenomen. Dit terwijl bij het opmaken van de begroting de verwachting was dat het aantal inwoners met een bijstandsuitkering zou afnemen. Verder zijn de bijstandsuitkeringen in 2024 tweemaal verhoogd met respectievelijk 3,73% en 3,09%. In de begroting voor 2024 is rekening gehouden met een minder sterke verhoging van 3,4% voor geheel 2024. Op basis van hogere aantallen en een hogere indexatie laten de jaarcijfers wat betreft de BUIG uitgaven een begrotingsoverschrijding van 8% zien. En ook de lasten voor loonkostensubsidie namen als gevolg hiervan meer toe dan verwacht.

Er zijn in 2024 meer inburgeraars gestart dan verwacht. Daardoor vallen de kosten voor inburgering hoger uit dan begroot.

De re-integratielasten van Pastiel vallen hoger uit dan begroot. Deze toename is het gevolg van een verhoogde instroom bij Pastiel. Om dit op te kunnen vangen is voor 2024 extra budget aan Pastiel beschikbaar gesteld passend binnen de kaders van de business case Empatec-Pastiel en passend binnen onze begroting voor re-integratieactiviteiten.

5.2 Bestandsontwikkeling Inkomen

5.2.1 Bestandsontwikkeling Inkomen

In de onderstaande tabel is te zien hoeveel cliënten een inkomensvoorziening hebben. De tabel toont de jaarcijfers 2024 in vergelijking met de begroting na wijziging 2024.

Bestandsontwikkeling aantal cliënten Inkomen	Uniek Jaar 2024	Gemiddelde Jaar 2024	Begroting	
			na wijziging Jaar 2024	Gemiddelde Jaar 2023
			De Dienst NWF	
Participatiewet Basis	1.456	1.235	1.212	1.222
Participatiewet Inrichting	94	69	66	62
Participatiewet Krediethypotheek	8	4	4	4
IOAW	77	70	78	79
IOAZ	6	6	7	6
BBZ	16	10	8	10
Studietoelage	34	22	17	16
Opvang Oekraïense Ontheemden	137	73	93	77
Eindtotaal	1.828	1.489	1.485	1.476

5.3 Financiële verantwoording Inkomen

Noardwest Fryslân - Programma Inkomen

Taakveld	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Opvang ontheemden Oekraïne (ROOO)	283.559	356.052	-72.493	-20%	327.154
6.3 Inkomensregelingen					
BUIG	24.015.313	22.157.752	1.857.562	8%	22.365.659
Loonkostensubsidie i-deel	1.602.962	1.296.864	306.098	24%	1.233.333
Loonkostensubsidie Beschut Werken	608.338	750.145	-141.807	-19%	510.053
TOZO	196	119.011	-118.815	-100%	-79.542
Lasten onderzoek BBZ	7.556	12.150	-4.593	-38%	11.266
Studietoelage	83.883	63.540	20.343	32%	54.404
Totale lasten Inkomen	26.601.809	24.755.514	1.846.295	7%	24.422.326
Baten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Debiteuren ROOO	3.782	11.115	-7.333	-66%	11.244
6.3 Inkomensregelingen					
Debiteuren BUIG	794.212	582.408	211.804	36%	659.609
Debiteuren TOZO	16.398	-	16.398	-	-
Debiteuren Bbz	47.701	162.772	-115.071	-71%	92.108
Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	862.093	756.295	105.798	14%	762.961
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel	25.459.742	23.535.270	1.924.472	8%	23.422.998
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	279.974	463.949	-183.975	-40%	236.368
Gemeentelijke bijdragen	25.739.716	23.999.219	1.740.497	7%	23.659.365

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
Inkomensregelingen, BUIG	Ontwikkeling gemiddelde hoogte van de uitkering: De bijstandsuitkeringen zijn per 1 januari 2024 verhoogd met 3,73% en zijn per juli nogmaals verhoogd met 3,09%. In de begroting is echter, op basis van de raming in de septembercirculaire 2023, rekening gehouden met een indexatie van 3,4% voor geheel 2024. Ontwikkeling aantal cliënten met een bijstandsuitkering: bij het opmaken van de begroting is, op basis van de raming in de septembercirculaire 2023 van het Rijk, rekening gehouden

	met een daling van het aantal cliënten. In werkelijkheid is het aantal inwoners met een uitkering echter toegenomen.
	Op basis van hogere aantallen en een hogere indexatie dan verwacht laten de jaarcijfers wat betreft de BUIG uitgaven een begrotingsoverschrijding van 8% zien.
• Loonkostensubsidie i-deel	De lasten voor loonkostensubsidie nemen de afgelopen jaren toe. Het aantal inwoners met loonkostensubsidie is hoger dan begroot. Daarnaast is er ook sprake van hogere prijsindexaties dan verwacht. Op basis van de jaarcijfers liggen de lasten 24% hoger dan begroot.
• Loonkostensubsidie beschut werken	Voor loonkostensubsidie (LKS) beschut werken zien we dat de lasten in 2024 lager uitvallen dan begroot. Dit komt door de lagere aantallen en lagere gemiddelde subsidie. De gemiddelde subsidie is afhankelijk van de gewerkte uren en loonwaarde.
• TOZO	Voor de lasten van de uitvoering van het debiteurenbeheer TOZO (door BZF) is een reservering getroffen. De lasten vallen hierdoor niet in de exploitatie.
• Giraal leefgeld Oekraïners	De regeling Opvang ontheemden Oekraïne loopt van juli 2022 tot 4 maart 2026. De lasten in verband met deze regeling worden volledig vanuit het Rijk vergoed.

5.4 Bestandsontwikkeling Werk en Participatie

5.4.1 Cliënten Werk en Participatie

Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het optimaliseren van de inrichting van ons cliëntadministratie-systeem. Hierbij hebben we op basis van de nieuwe werkwijze onze processen, de registratie en de werkinstructies opnieuw opgebouwd en geïmplementeerd. Gedurende dit proces hebben we ook de administratie opgeschoond en opnieuw ingericht. De tabel van de bestandsontwikkeling geeft hierdoor meer inzicht dan voorheen.

Bestandsontwikkeling aantal cliënten Werk, Participatie en Inburgering	Jaar 2024	Jaar 2023	Jaar 2022
De Dienst NWF			
Pastiel	379	303	296
Arbeidsparticipatie	335	295	296
Inburgering	44	8	-
De Dienst	2.035	2.047	2.098
Arbeidsparticipatie	626	640	681
Breed Offensief (incl. LKS)	243	205	190
Lokaal aanbod (incl. Groeituin)	28	11	23
Parttime Werk	179	208	222
Scholing	86	89	97
Begeleiding team TWP	56	91	116
Bureau Zelfstandigen Fryslân	34	36	33
Maatschappelijke participatie	501	542	528
Lokaal aanbod	120	115	109
Vrijwilligerswerk	264	282	277
Begeleiding team TWP	117	145	142
Beschut Werk	61	68	61
Empatec	46	46	34
Wachttijst Beschut Werk	15	22	27
Inburgering	176	108	41
Connexa	74	48	19
Scholing	102	60	22
Ontheffing arbeidsplicht	671	689	787
Ontheffing arbeidsplicht	671	689	787
RIB	233	282	329
Arbeidsparticipatie	160	184	199
Maatschappelijke participatie	42	26	32
Inburgering	31	72	98
Totaal	2.647	2.632	2.723
Uniek aantal cliënten	1.996	1.967	1.989

Het aantal door Pastiel begeleide cliënten neemt toe. Dit is het gevolg van de met Pastiel gemaakte afspraken om alle cliënten met arbeidspotentieel te begeleiden naar werk. Daardoor zien we ook een afname van de inzet van externe re-integratie bedrijven (RIB) op het gebied van arbeidsparticipatie en inburgering.

Voor de groep cliënten die niet direct naar werk zijn te begeleiden, is een nieuwe aanpak ontwikkeld en vindt extra inzet plaats. Bijvoorbeeld door begeleiding in de Groeituin van Empatec, door extra begeleiding door casemanagers van De Dienst of zo nodig bij heel specifieke problematiek door inzet van externe begeleiding met behulp van re-integratiebedrijven gericht op maatschappelijke participatie.

Ten slotte valt uit de tabel op te maken dat het aantal inburgeraars toeneemt. Dit vraagt zowel extra inzet vanuit de casemanagers bij De Dienst als door Pastiel.

5.5 Financiële verantwoording Werk en Participatie

Noardwest Fryslân - Programma Werk en Participatie

Taakveld	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Eigen uren inburgering	135.149	147.050	-11.901	-8%	139.872
Trajecten inburgering	229.153	170.212	58.941	35%	340.513
Inburgering Pastiel	100.648	-	100.648	-	-
	464.950	317.262	147.688	47%	480.385
6.4 WSW en beschut werken (Begeleide participatie)					
Re-integratie eigen uren TWP	500.990	393.992	106.998	27%	347.662
Re-integratie trajecten TWP	76.088	97.423	-21.335	-22%	67.951
Re-integratie Beschut Werken	445.476	421.200	24.276	6%	326.501
Lokale participatie-initiatieven	30.000	30.000	-	0%	30.000
	1.052.555	942.615	109.940	12%	772.114
6.5 Arbeidsparticipatie					
Re-integratie eigen uren TWP	282.056	295.908	-13.852	-5%	269.215
Re-integratie trajecten TWP	455.683	524.520	-68.837	-13%	449.846
Re-integratie Pastiel	1.200.817	1.074.607	126.210	12%	1.031.307
	1.938.555	1.895.035	43.520	2%	1.750.369
Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen	3.456.061	3.154.913	301.148	10%	3.002.868
Baten in euro's					
6.5 Arbeidsparticipatie					
Debiteuren	166.861	-	-	-	1.097
Totale baten Werk, Participatie en Inkomen	166.861	-	-	-	1.097
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel	3.289.200	3.154.913	134.287	4%	3.001.771
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	3.289.200	3.154.913	134.287	4%	3.001.771

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
Samenkracht en burgerparticipatie - Inburgering	De lasten zijn hoger dan begroot. Er zijn meer inburgeraars gestart ten opzichte van 2023. De lasten Inburgering Pastiel betreft de samenwerkings-overeenkomst (SWO) met Pastiel. In de SWO zijn de B1 (een inburgeringscursus Nederlands op B1-niveau) en de Module Arbeidsmarkt Participatie (MAP) opgenomen. De opdracht voor de in 2023 niet-uitgevoerde trajecten is doorgeschoven naar 2024. Dat betekent dat Pastiel voor

	2024 een verplichting had om 30 B1-trajecten te starten, en 20 MAP-trajecten. Inmiddels zijn deze trajecten uitgevoerd.
• WSW en beschut werken (begeleide participatie) Re-integratie eigen uren TWP	De begeleidingstijd van onze casemanagers wordt voor 70% doorberekend als directe kosten in het programma Werk en Participatie en verantwoord onder re-integratie eigen uren TWP. Dit geldt voor zowel taakveld 6.4 Begeleide Participatie als 6.5 Arbeidsparticipatie. Deze kosten waren voor 2024 bij elkaar opgeteld te laag geraamd doordat de openstaande vacatureruimte hier niet in is meegenomen. Per saldo heeft dit op het totaal van de jaarcijfers geen effect aangezien deze kosten als baten worden verantwoord in het programma Bedrijfsvoering en dus tegen elkaar wegvallen. Netto leidt dit dus niet tot hogere gemeentelijke bijdragen.
• Arbeidsparticipatie Re-integratie Pastiel	De re-integratielasten vallen hoger uit dan begroot. Deze toename is het gevolg van een verhoogde instroom bij Pastiel. Om de verhoogde instroom te kunnen opvangen is voor 2024 extra budget beschikbaar gesteld passend binnen de kaders van de business case Empatec-Pastiel. De aanvullende financiering paste binnen de begroting van De Dienst omdat minder geld is besteed aan inschakeling van externe re-integratiebureaus.
Re-integratietrajecten TWP	Het totale budget voor inschakeling van externe re-integratiebureaus bedroeg € 622.000,-, zowel voor activiteiten gericht op maatschappelijke participatie (verantwoord onder taakveld 6.4) als activiteiten gericht op arbeidsparticipatie (verantwoord onder taakveld 6.5). Daarvan is € 532.000,- besteed. Het resterende bedrag van € 90.000,- is vrijwel geheel aangewend voor extra inzet van Pastiel.
• Baten Arbeidsparticipatie	De baten betreffen de subsidie in het aandeel in het ESF+ project Samen aan de slag van Arbeidsmarktregio Fryslân.

Wie doet wat in de uitvoering?

ARMOEDE- BESTRIJDING

Hoe moet ik nu alle rekeningen betalen?

**EEN VRAAG
OVER INKOMENS-
ONDERSTEUNING?
DE DIENST
HELPT U VERDER.**

We bieden waar nodig financiële ondersteuning

Energietoeslag, Bijzondere Bijstand, Individuele inkomens toeslag, Compensatieregeling Eigen Risico, Studietoeslag, AV Frieso.

We beschikken, betalen en controleren voorzieningen op grond van de WGS

(Wet gemeentelijke schuldhulpverlening).

We geven advies en voorlichting

Over allerlei mogelijkheden van inkomensondersteuning, via de Dienst of andere aanbieders.

We faciliteren goede dienstverlening

- Zorgvuldig monitoring, toezicht, verantwoording.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

BEWIND- VOERDERS

Een rechter bepaalt wie bewindvoering krijgt

Minima krijgen kosten bewindvoering vergoed vanuit bijzondere bijstand.

KREDIETBANK NEDERLAND

Is de toegang tot schuldhulp. De Dienst beschikt en betaalt de schuldhulp, de Kredietbank voert uit.

HET GEBIEDSTEAM

Een belangrijke partner: voert vroegsignalering en het Participatiefonds uit, is de toegang tot onder andere de jeugdfondsen.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

Andere aanbieders van minima- regelingen

- Sam& voor alle kinderen
- Gemeenten
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Stichting Leergeld

6 Programma Armoedebestrijding

6.1 Spotlights Armoedebestrijding

Voor één nieuwe cliënt is sprake van hoge kosten kinderopvang. Deze cliënt neemt ca. 40% van de totale lasten in 2024 voor zijn rekening.

Meer statushouders maken gebruik van de mogelijkheid om bijzondere bijstand aan te vragen voor de inrichting van de woning. De uitgaven in 2024 zijn ten opzichte van 2023 meer dan verdubbeld.

De lasten voor schuldhulpverlening vallen en 53% hoger uit dan begroot. Dit komt door een toename van de aanmeldingen en een verhoging van de tarieven.

6.2 Bestandsontwikkeling Armoedebestrijding

Aantal toegekende aanvragen Armoedebestrijding

De Dienst NWF	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Jaar 2023
Aantal cliënten			
AV Frieso	2016	2168	2175
Bijzondere bijstand bewindvoering	608	466	600
Aantal toegekende aanvragen			
Bijzondere bijstand vergunninghouders	42	30	27
Compensatieregeling Eigen Risico	522	484	471
Individuele Inkomenstoelage	784	801	775

6.3 Financiële verantwoording Armoedebestrijding

Noardwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding					
Taakveld	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Kinderopvang	180.610	76.341	104.268	137%	111.613
	180.610	76.341	104.268	137%	111.613
6.3 Inkomensregelingen					
Bijzondere bijstand bewindvoering	943.743	884.070	59.673	7%	825.677
Bijzondere bijstand vergunninghouders	196.618	87.890	108.728	124%	94.212
Bijzondere bijstand energietoeslag	7.445	-	7.445	0%	5.630.800
Bijzondere bijstand overig	295.211	301.716	-6.505	-2%	228.841
Compensatieregeling Wettelijk Eigen Risico	52.234	48.400	3.834	8%	45.475
AV Frieso	734.379	763.936	-29.557	-4%	669.322
Bijzondere bijstand	2.229.631	2.086.012	143.619	7%	7.494.327
Individuele inkomenstoeslag	261.534	259.718	1.816	1%	254.420
Minimabeleid	261.534	259.718	1.816	1%	254.420
Schuldpreventie	11.335	12.517	-1.182	-9%	7.861
Schuldhelpverlening	320.582	209.527	111.055	53%	212.895
Schuldhelpverlening	331.917	222.045	109.872	49%	220.756
Totale lasten Armoedebestrijding	3.003.691	2.644.116	359.575	14%	8.081.115
Baten in euro's					
6.3 Inkomensregelingen					
Bijzondere bijstand	227.175	135.300	91.875	68%	135.856
Totale baten Armoedebestrijding	227.175	135.300	91.875	68%	135.856
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel	2.769.071	2.508.816	260.255	10%	2.314.459
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	7.445	-	7.445	0%	5.630.800
Gemeentelijke bijdragen	2.776.516	2.508.816	267.700	11%	7.945.259

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
Kinderopvang (SMI)	Voor één nieuwe cliënt is sprake van hoge kosten kinderopvang. Deze cliënt neemt ca. 40% van de totale lasten in 2024 voor zijn rekening.

• Inkomensregelingen, Bijzondere bijstand	De stijging in de lasten bijzondere bijstand zit onder andere in de woninginrichting voor statushouders. In 2024 hebben er gezinsherenigingen plaatsgevonden die extra lasten met zich mee brengen.
• Inkomensregelingen, bijzondere bijstand energietoeslag	De Energietoeslag 2023 kon tot en met 1 juni 2024 aangevraagd worden. De hiermee samenhangende lasten zijn toegerekend aan 2023. In dit bedrag zat een stelpost. Hierdoor is nog een klein bedrag als kosten in 2024 verantwoord.
• Schuldhulpverlening	De lasten voor schuldhulpverlening vallen 53% hoger uit dan begroot. Er zijn meer trajecten ingezet en de tarieven zijn met ca. 6% gestegen.
-

Wie doet wat in de uitvoering? WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 2015 (WMO)

Hoe moet ik nu nog
boven komen?

**EEN VRAAG OVER
ZELFSTANDIG WONEN OF
MEEDOEN IN DE MAATSCHAPPIJ?
HET GEBIEDSTEAM
HELPT U VERDER.**

HET GEBIEDSTEAM :

- Bepaalt samen met de inwoner welke ondersteuning ingezet wordt.
- Informeert De Dienst over de in te zetten Wmo-ondersteuning.

ZORGAANBIEDERS EN LEVERANCIERS

- Leveren o.a. huishoudelijke hulp, collectief vervoer, begeleiding, dagbesteding en scootmobielen.

**De Dienst
Noardwest
Fryslân**

HET CAK
Verzorgt de
inning van de eigen
bijdragen voor de
Wmo-voorzieningen.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Administratie en cliënt-communicatie.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Verwerken facturen en informeren CAK en SVB.

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch advies, contractmanagement.

We faciliteren goede dienst- verlening

- Inkoop en contractbeheer van ca 100 gecontracteerde zorgaanbieders in de regio.
- Rechtmatigheids- en kwaliteits-toezicht op zorgaanbieders en leveranciers.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We verantwoorden uitgaven

Financiële monitoring en rapportage voor gebiedsteams, colleges en raden.

**Samen
zorgen we
ervoor dat inwoners
zelfstandig(er)
kunnen wonen,
leven en
werken**

7 Programma Wmo en Jeugdwet

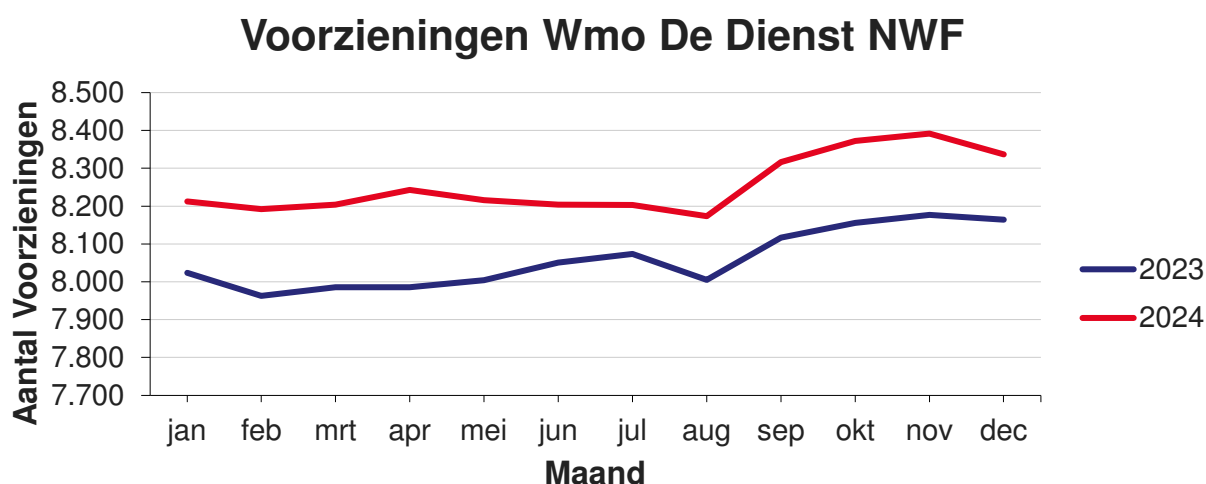
7.1 Spotlights Wmo

De gemeentelijke bijdragen voor de Wmo vertonen geen afwijking ten opzichte van de herziene begroting (0%). We zien wel overschrijdingen op het gebied van de toegang en eerstelijnsvoorzieningen, maatwerkvoorzieningen en begeleiding. Bij de dagbesteding daarentegen is er sprake van een onderschrijding van 17%.

7.2 Bestandsontwikkeling Wmo

7.2.1 Voorzieningen Wmo

Deze overzichten geven het aantal voorzieningen weer tot en met 31 december 2024.

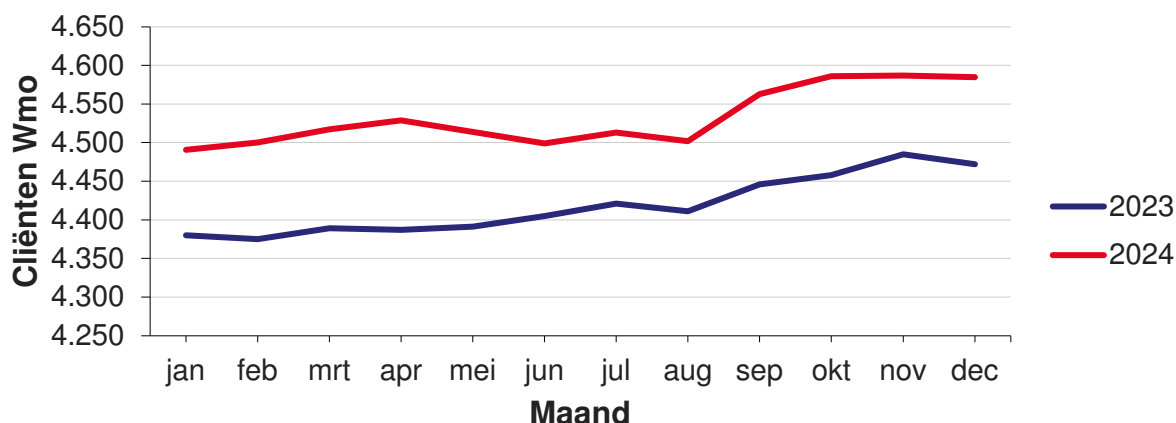

Bestandsontwikkeling aantal voorzieningen Wmo (gemiddelden) De Dienst NWF	dec-24	Jaar 2024	Jaar 2023	Jaar 2022
Begeleiding	1.092	1.118	1.141	1.226
Huishoudelijke Ondersteuning	2.208	2.176	2.143	2.032
Kortdurend Verblijf	1	2	1	1
Rolstoelvoorzieningen	547	548	544	532
Vervoersvoorzieningen	3.523	3.447	3.380	3.506
Woonvoorzieningen	858	843	772	674
PGB	104	121	130	139
Eindtotaal	8.333	8.255	8.111	8.109

7.2.2 Cliënten Wmo

De volgende overzichten geven inzicht in het verloop en de leeftijdsopbouw van de cliënten. Ook in 2024 nam het aantal cliënten licht toe. In december 2024 waren er 4.580 cliënten met een Wmo-voorziening.

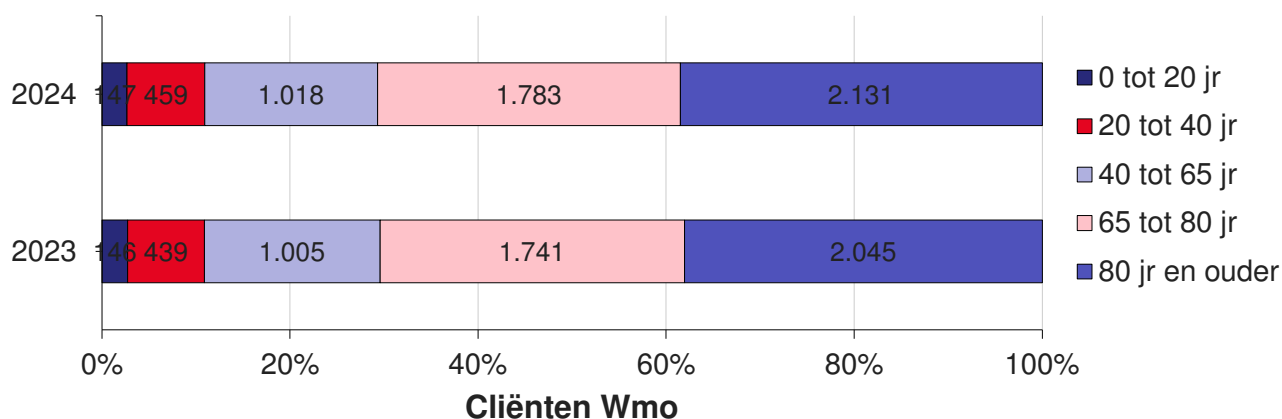
Cliënten Wmo De Dienst NWF

Verreweg de meeste Wmo-cliënten zijn ouder dan 65 jaar. Cliënten in deze leeftijdscategorie hebben naast de voorziening collectief vervoer vaak ook Huishoudelijke Hulp of een hulpmiddel. In de leeftijdscategorie 0 en 20 jaar hebben cliënten vaak een hulpmiddel, terwijl er in de leeftijdscategorieën 20 tot 65 jaar vaker (tijdelijk) individuele begeleiding ter bevordering van de zelfredzaamheid wordt ingezet.

De leeftijdsopbouw van de cliënten is als volgt:

Cliënten Wmo per leeftijdsklasse (verhouding De Dienst NWF)

7.2.3 Kengetallen Wmo 2024

7,6% van de **Inwoners** heeft
een toewijzing vanuit de Wmo

(2023: 7,3%)

Cliënten hadden gemiddeld
2,3 uur per week
Huishoudelijke Hulp

(2023: 2,4 uur)

Eén cliënt had gemiddeld 2,2
Wmo voorzieningen

(2023: 2,2)

Er werd door **94 aanbieders**
hulp verleend vanuit een
Wmo-toewijzing

(2023: 96)

In het lopende jaar 2024 is er
voor huishoudelijke hulp een
nieuw tarief vastgesteld van
€37,02

(Dit was €34,20)

Wij betaalden **63.663**
declaraties uit

(2023: 55.785)

7.3 Financiële verantwoording Wmo

Noardwest Fryslân - Programma Wmo

Taakveld	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Mantelzorg	-	-	-	-	-
Jeug Toegang en eerstelijnsvoorzieningen					
Overige externe zaken	105.333	84.500	20.833	25%	71.324
6.6 Maatwerkvoorzieningen					
Collectief vervoer	1.178.557	1.049.302	129.256	12%	1.030.285
Rolstoelvoorziening	555.605	591.176	-35.571	-6%	515.870
Vervoersvoorziening	969.058	955.365	13.693	1%	872.088
Woonvoorziening	636.547	565.000	71.547	13%	556.380
Totaal	3.339.767	3.160.843	178.924	6%	2.974.623
6.71a Huishoudelijke hulp					
Huishoudelijke Ondersteuning	8.052.610	7.996.259	56.351	1%	6.907.908
6.71b Begeleiding					
Individuele Begeleiding	4.193.872	3.947.696	246.177	6%	3.613.662
Kortdurend verblijf	10.481	10.247	235	2%	25.743
Totaal	4.204.353	3.957.942	246.411	6%	3.639.405
6.71c Dagbesteding					
Dagactiviteiten	1.670.732	2.016.990	-346.258	-17%	1.650.529
6.71d Overige maatwerkarrangementen					
Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a Beschermd wonen					
Beschermd wonen	-	-	-	-	-
Totale lasten Wmo	17.372.795	17.216.534	156.261	1%	15.243.790
Baten in euro's					
6.6 Maatwerkvoorzieningen					
Eigen bijdragen Collectief Vervoer	124.790	96.927	27.863	29%	110.583
6.71a Huishoudelijke hulp					
Eigen bijdragen CAK	636.168	583.886	52.281	9%	561.424
6.71d Overige maatwerkarrangementen					
Overige baten	103.524	-	103.524	-	2.996
Totale baten Wmo	864.482	680.814	183.668	27%	675.003
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdrage structureel	16.508.313	16.535.720	-27.407	0%	14.568.787
Gemeentelijke bijdrage incidenteel	-	-	-	-	-
Gemeentelijke bijdragen	16.508.313	16.535.720	-27.407	0%	14.568.787

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
• Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Er is meer gebruik gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning. Hierdoor is er een overschrijding ten opzichte van de begroting na wijziging.
• Maatwerkvoorzieningen	De overschrijding wordt veroorzaakt door meer kosten voor collectief vervoer en woonvoorzieningen. Daarentegen zijn de kosten voor rolstoelvoorzieningen iets lager uitgevallen, dit samen zorgt voor een overschrijding van 6%.
• Huishoudelijke ondersteuning	Ondanks de extra doorgevoerde tariefsverhoging in 2024 komt het resultaat rond de begroting na wijziging uit. De stijging van het aantal cliënten was kleiner dan verwacht, maar het aantal cliënten heeft in december wel een piek bereikt (zie ook de tabel bij Bestandontwikkeling).
• Begeleiding	Er is sprake van een overschrijding op individuele begeleiding. We zien een stijging bij alle varianten van begeleiding, maar vooral de dure varianten Plus en Specialistisch zorgen voor extra kosten.
• Dagactiviteiten	De kosten van alle varianten van dagbesteding zijn lager uitgevallen dan begroot. Vooral de dagactiviteit basis is fors lager, dit product heeft dan ook de grootste invloed op de onderschrijding van 17%.
• Eigen bijdrage collectief vervoer	Er is sprake van een aanzienlijke overschrijding op de baten van het collectief vervoer. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de LTI-indexatie van 11,72% op de eigen bijdrage voor 2024. Deze indexatie was ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend, wat heeft geleid tot een substantiële afwijking. Daarnaast is het aantal ritten toegenomen, wat eveneens heeft bijgedragen aan een stijging van de ontvangen eigen bijdragen.

• Overige baten	Het rechtmatigheidsonderzoek door de toezichthouders heeft geleid tot een terugvordering van €104.000. Deze terugvordering was niet opgenomen in de begroting en resulteert daardoor in een positief effect op het financiële resultaat.
---	---

Wie doet wat in de uitvoering?

JEUGDWET

Ik ben zo moe door de aandacht die ze van me vraagt.

Samen zorgen we ervoor dat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken

ZORGAANBIEDER

- Bepaalt welke Jeugdwet-ondersteuning **precies** nodig is om de doelen te bereiken.
- Levert vooral: begeleiding, behandeling en opvang.
- Communiqueert met De Dienst over de indicatie en facturatie.

EEN VRAAG OF PROBLEEM ROND OPVOEDEN OF OPGROEIEN?

Het gebiedsteam of een directe verwijzer (Bijvoorbeeld huisarts) helpt u verder.

HET GEBIEDSTEAM OF DE VERWIJZER:

- Bepaalt of er jeugdhulp nodig is en stelt de doelen vast.
- Bepaalt (in overleg met de inwoner) **welke zorgaanbieder** passende ondersteuning kan bieden.

Op de achtergrond:
**Ondersteunt
De Dienst**

We ondersteunen de gebiedsteams

Met onder andere inhoudelijke expertise, juridisch en financieel advies, contractmanagement.

We verzorgen de administratie: beschikken, bestellen, betalen

- Controleren of de zorgaanbieders zich aan de spelregels houden.
- Opdracht verstrekken aan zorgaanbieders.
- Facturen verwerken en betalen.

We faciliteren goede dienstverlening

- Inkoop en contractmanagement van zorgaanbieders die niet door SDF gecontracteerd zijn.
- Rechtmatigheidstoezicht op de zorgaanbieders.
- Begeleiding bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp door SDF.
- Intensieve samenwerking met beleidsmedewerkers van Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke.

We rapporteren uitgaven

Met rapportages geven we inzicht in hoeveel inwoners we hebben geholpen en hoeveel dit kost.

Sociaal Domein Fryslân
Verzorgt provinciale inkoop en strategisch contractmanagement van zorgaanbieders.

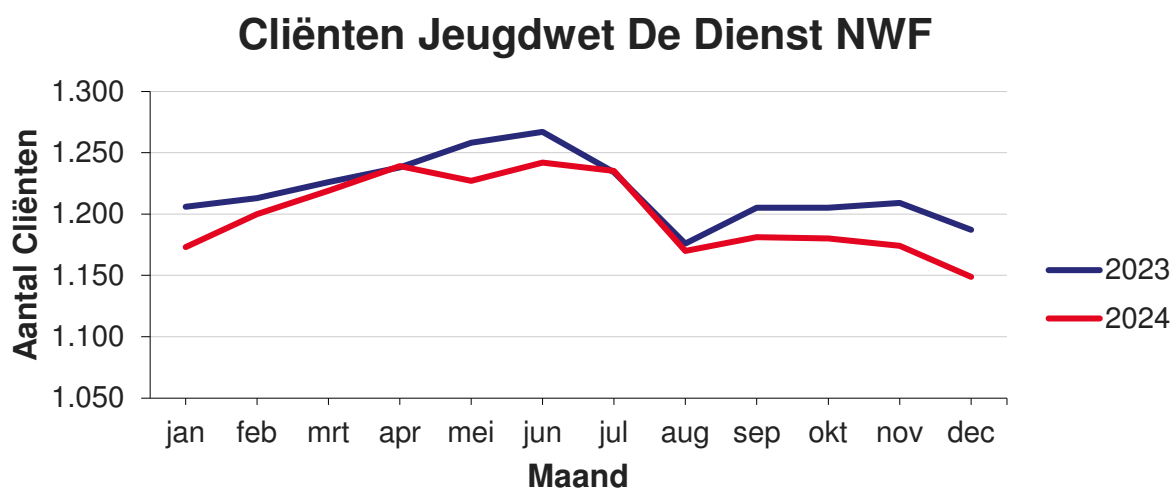
7.4 Spotlights Jeugdwet

In 2024 zijn de jeugdhulpkosten veel sterker toegenomen dan verwacht. Sinds 1 januari 2024 is de nieuwe overeenkomst voor specialistische jeugdhulp van kracht. Er zijn veel aanpassingen doorgevoerd en verschillende nieuwe producten geïntroduceerd, zoals Dagbehandeling, Dagopvang en Wonen. De prijsstelling van sommige nieuwe producten is hoog en het streven om minder snel specialistische jeugdhulp in te schakelen door striktere normen te hanteren, heeft in de praktijk nog niet geleid tot een afname. Hierdoor is sprake van een begrotingsoverschrijding van 15%.

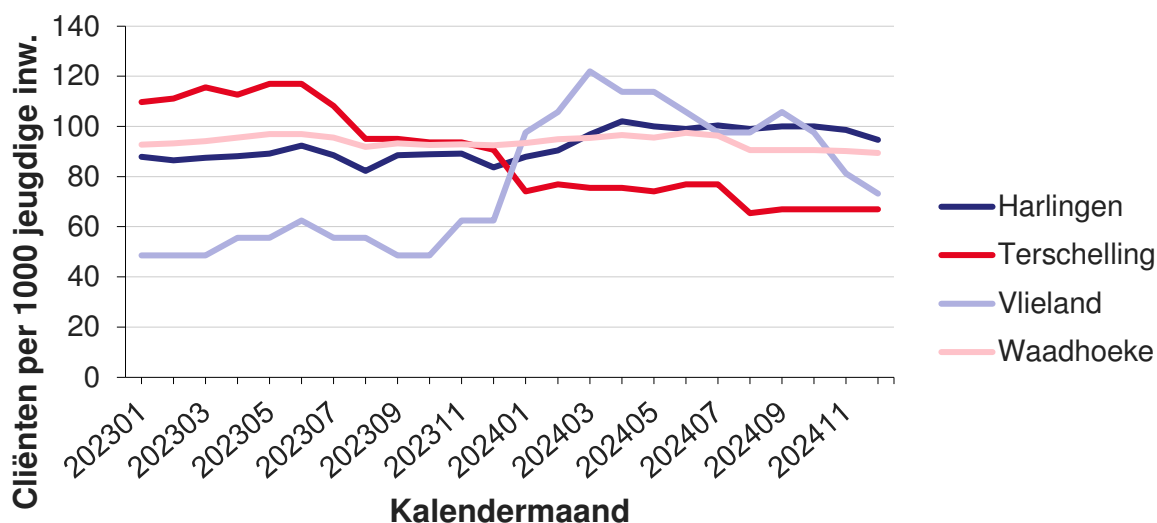
7.5 Bestandsontwikkeling Jeugdwet

7.5.1 Cliënten Jeugdwet

In deze paragraaf richten wij ons op het verloop van het aantal cliënten met een indicatie vanuit de Jeugdwet. Het uniek aantal cliënten in 2024 bedraagt 1.150 (2023: 1.182).

Clïenten Jeugdwet per 1000 jeugdigen (benchmark)

7.5.2 Bestandsontwikkeling clïenten Jeugdwet per productcategorie

Bestandsontwikkeling	Dec. 2024	Jaar 2024	Jaar 2023	Jaar 2022
aantal clïenten Jeugdwet				
De Dienst				
SJH: Herstel	741	1.243	1.283	1.261
SJH: Duurzaam	44	151	258	305
SJH: Dagopvang	57	69	-	-
SJH: Dagbehandeling	21	30	-	-
SJH: Verblijf	29	40	-	-
SJH: Overig	115	156	72	70
Dyslexie	124	188	177	150
Pleegzorg	78	91	95	105
Wonen	49	61	-	-
Verblijf en Thuisplus	4	31	114	132
Hoogspecialistisch	2	3	5	12
Crisis	5	23	29	39
Lokale Inkoop	37	75	52	30
Landelijke Inkoop	4	8	3	3
PGB	13	20	23	24
Jeugdbescherming	135	171	184	192
Jeugdreclassering	24	37	25	29
Eindtotaal	1.482	2.397	2.320	2.352

7.5.3 Kengetallen Jeugd 2024

13,5% van de jeugdigen t/m 17 jaar heeft in 2024 een toewijzing vanuit de jeugdwet

(2023: 13,8%)

De gemiddelde financiële verplichting voor een jeugdige met SJH bedraagt € 8.026 per jaar

(2023 € 7.889)

Herstel/duurzaam/dyslexie

Eén jeugdige had gemiddeld 1,8 Jeugdwet voorzieningen

(2023: 1,8)

20% van het aantal jeugdigen heeft een toewijzing voor Pleegzorg/verblijf/maatregel GI

(2023: 19%)

Er stroomden 420 nieuwe cliënten in

Er stroomden

717 cliënten uit.

895 bestaande cliënten ontvingen wederom een (aangepaste) toewijzing

56% van de jeugdigen met Herstel heeft een toewijzing voor een traject van meer dan € 10.000

(2023: 50%)

7.6 Financiële verantwoording Jeugdwet

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet

Taakveld	Begroting na Jaar 2024 wijziging 2024		Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Lasten in euro's					
6.72a Jeugdhulp begeleiding					
Regionale inkoop	289.088		289.088	-	
6.72c Jeugdhulp dagbesteding					
Regionale inkoop	1.425.392		1.425.392	-	
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig					
Regionale Inkoop	10.769.501	11.938.680	-1.169.178	-10%	11.988.285
Lokale Inkoop	1.697.632	810.375	887.257	109%	1.319.197
Incidentele regelingen		-	-	-	45.498
Externe zaken	614.951	644.165	-29.214	-5%	551.106
Totaal	13.082.084	13.393.220	-311.136	-2%	13.904.086
6.73a Pleegzorg					
Pleegzorg	1.426.882	1.580.849	-153.967	-10%	1.365.212
6.73b Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht					
Regionale inkoop	2.244.478		2.244.478	-	
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig					
Regionale Inkoop	171.829		171.829	-	
Hoogspecialistische Jeugdhulp	464.862	797.832	-332.971	-42%	678.925
Verblijf	3.127.853	3.461.675	-333.822	-10%	3.886.926
Totaal	3.764.544	4.259.507	-494.964	-12%	4.565.851
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf					
Dyslexie	446.760	323.653	123.107	38%	345.780
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Landelijke Inkoop	217.110	116.270	100.840	87%	71.654
Crisis	310.296	421.828	-111.532	-26%	323.068
Totaal	527.406	538.098	-10.692	-2%	394.722
6.74c Gesloten plaatsing					
Gesloten plaatsing		2.643	-2.643	-100%	-
6.82a Jeugdbescherming					
Jeugdbescherming	1.805.174	1.685.915	119.259	7%	1.597.114
6.82b Jeugdreclassering					
Jeugdreclassering	212.099	206.115	5.984	3%	159.427
Totale lasten Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.332.192
Baten in euro's					
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig					
Overige baten		-	-	-	-
Totale baten Jeugdwet	-	-	-	-	-
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.286.694
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	-	-	-	-	45.498
Gemeentelijke bijdrage Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.332.192

In 2024 heeft het Rijk taakveldwijzigingen doorgevoerd (zie ook algemene toelichting op blz. 48). In deze jaarcijfers hebben we deze wijzigingen toegepast. Hierdoor ontstaan er verschuivingen van de kosten van het ene taakveld naar het andere. Het gevolg is dat de kostenontwikkelingen voor verschillende taakvelden niet goed met de begroting, waar deze wijzigingen niet in doorgevoerd zijn, te vergelijken zijn. Daarom hebben we ook een samenvatting gemaakt op de verschillende hoofdgroepen gemaakt:

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet				
Taakveld	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %
	a.	b.	c.	
Lasten in euro's				
Regionale inkoop	13.473.400	11.938.680	1.534.720	13%
Regionale inkoop correctie 2023	-817.590		-817.590	
Lokale inkoop	1.697.632	810.375	887.257	109%
Externe zaken	614.951	644.165	-29.214	-5%
Pleegzorg	1.426.882	1.580.849	-153.967	-10%
Hoogspecialistische jeugdhulp	464.862	797.832	-332.971	-42%
Verblijf	5.372.331	3.461.675	1.910.656	55%
Dyslexie	446.760	323.653	123.107	38%
Landelijke inkoop	217.110	116.270	100.840	87%
Crisis	310.296	421.828	-111.532	-26%
Jeugdbescherming	1.805.174	1.685.915	119.259	7%
Jeugdreclassering	212.099	206.115	5.984	3%
Gesloten plaatsen		2.643	-2.643	-100%
Totale lasten Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
Regionale inkoop	Bij het opstellen van de jaarrekening maken we voor jeugdhulptrajecten met resultaatfinanciering een inschatting van de onderhandenwerkpositie. Dit betreft de kosten voor lopende, nog niet afgeronde trajecten, die worden toegerekend aan het betreffende boekjaar (zie voor een nadere uitleg de algemene toelichting op blz. 48). De onderhandenwerkpositie is in 2023 te hoog ingeschat, wat verband houdt met de overgang naar een nieuw inkoopstelsel. Uit voorzorg hebben we een bepaalde marge toegepast, waarvan inmiddels blijkt dat deze te ruim is ingeschat.

	Het overschot is afgeboekt in 2024, wat resulteert in een incidentele bate van € 818.000. Afgezien van dit eenmalige voordeel, is er sprake van een overschrijding van 13%. Dit komt door een stijging van het aantal voorzieningen en hogere kosten per voorziening.
• Lokale inkoop	Sinds 2024 is er sprake van een nieuwe regionale inkoop voor jeugdhulp. Desondanks zien we, op basis van het aantal voorzieningen en de lokale inkoop, nog steeds een stijgende vraag naar niet-gecontracteerde zorg. Dit betreft zowel niet-gecontracteerde aanbieders als zorgvormen die niet zijn ingekocht. Deze trend is ook zichtbaar in de bestandsontwikkeling. De aanzienlijke toename van het aantal voorzieningen leidt tot een flinke stijging in de gemaakte kosten. De verwachting was dat de nieuwe inkoop zou zorgen voor een afname van de behoefte aan lokale inkoop, maar dit blijkt niet het geval te zijn.
• Pleegzorg	Bij pleegzorg is er een onderschrijding van 10%. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een lichte daling in het aantal cliënten dat gebruikmaakt van pleegzorg.
• Hoogspecialistische jeugdhulp	Er is een aanzienlijke onderschrijding van 42% op hoogspecialistische jeugdzorg. In vergelijking met de afgelopen twee jaar is er aanzienlijk minder gebruik gemaakt van deze producten.
• Verblijf	Bij verblijf is er een aanzienlijke overschrijding ten opzichte van de herziene begroting, namelijk 55% ofwel € 1,9 miljoen. De systematiek is gewijzigd ten opzichte van de oude inkoop: voorheen was het een losstaand product, terwijl de "wonen"-producten nu inclusief behandeling zijn. Dit heeft de kosten binnen dit perceel aanzienlijk verhoogd.

• Dyslexie	Het aantal jeugdigen met een dyslexievoorziening blijft toenemen. Deze stijging heeft zich ook vertaald in hogere kosten, wat resulteert in een overschrijding van 38%.
• Landelijke inkoop	De landelijke inkoop vertoont een overschrijding van € 101.000. Deze post is lastig te prognosticeren, aangezien het gaat om een beperkt aantal dure cliënten. Het toevoegen of weglaten van één cliënt kan al aanzienlijke financiële impact hebben, wat leidt tot potentieel grote afwijkingen.
• Crisis	Binnen jeugdhulp crisis is er een onderschrijding van 26%. Het aantal cliënten dat gebruik van deze zorg maakt, is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren.

Algemene toelichting

Binnen het nieuwe inkoopbeleid worden twee vormen van bekostiging toegepast.

1. *Resultaatfinanciering*: Bij specialistische jeugdhulptrajecten wordt 70% van de kosten vooraf betaald. De resterende 30% wordt bij beëindiging van de zorg uitbetaald.
2. *Traditionele financiering (p*q-methode)*: Hier wordt betaald op basis van het aantal gewerkte uren vermenigvuldigd met het afgesproken uurtarief.

Onderhanden werk geldt alleen voor trajecten met resultaatfinanciering. Dit zijn de kosten voor nog niet afgeronde, lopende trajecten die worden toegerekend aan het betreffende jaar. Het is niet eenvoudig om dit bedrag goed vast te stellen: dit blijft een zo goed mogelijk inschatting op basis van de gegevens van dat moment. Pas achteraf, als het jeugdhulptraject volledig is afgerond, is te bepalen of de kostentoerekening op de juiste wijze heeft plaatsgevonden.

Toelichtingen op taakvelden verschuiving

In 2024 zijn voor het programma Jeugdwet door het Rijk verschillende wijzigingen doorgevoerd in de taakvelden. Dit bemoeilijkt historisch vergelijk. Binnen de begroting en jaarcijfers worden taakvelden gebruikt om inkomsten en uitgaven in te delen. Taakvelden geven inzicht in hoe de budgetten worden besteed en maken financiële verantwoording en vergelijking met andere (gemeentelijke) organisatie mogelijk. Taakvelden zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), zodat alle Nederlandse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen dezelfde systematiek hanteren.

Nieuw toegevoegde taakvelden zijn:

6.72a: Kosten vanuit 6.72d regionale inkoop

6.72c: Kosten vanuit 6.72d regionale inkoop

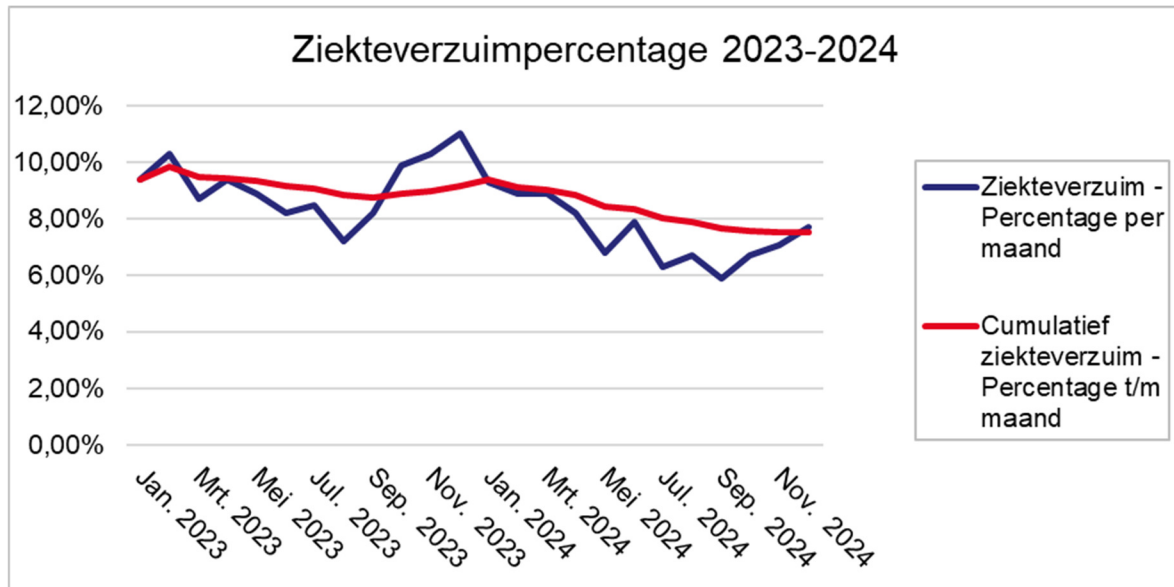
6.73b: Kosten vanuit 6.73c verblijf

6.73c regionale inkoop: Kosten vanuit 6.72d regionale inkoop

De binnen deze taakvelden verantwoorde kosten werden voorheen dus onder andere taakvelden, 6.72d en 6.73c verantwoord. In de toelichting op de financiële afwijkingen houden we hier rekening mee.

8 Bedrijfsvoering

8.1 Ziekteverzuim

In 2024 was sprake van een gemiddeld ziekteverzuimpercentage van 7,5%, een daling ten opzichte van 2023 toen dit 9,1% bedroeg. De interne norm van het maximale ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschappen) is 5%. Op landelijk niveau lag het ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschappen) in 2024 voor overheidsdiensten met meer dan 100 werkzame personen op 6,1%. De overschrijding van de interne norm wordt vooral veroorzaakt door een aantal langdurige (meerjarige) ziektegevallen. Dit langdurig verzuim is grotendeels niet-werkgerelateerd.

In 2024 is wederom veel aandacht besteed aan vitaliteit van de medewerkers, inzetbaarheid, het zorgen voor een goede personele bezetting en het goed omgaan met werkdruk om het aandeel werkgerelateerd verzuim zo beperkt mogelijk te houden.

8.2 Paragrafen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

8.2.1 Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (Woo)

Volgens de Wet open overheid (Woo) moeten overheden allerlei informatie openbaar maken. Op verzoek van bijvoorbeeld inwoners, instanties of journalisten, maar ook 'uit jezelf'. Het gaat om bijvoorbeeld wetten, onderzoeksrapporten, beschikkingen en klachtoordelen (gelukkig allemaal zonder persoonsgegevens). Er zijn in totaal 17 informatie-categorieën waarin overheidsinstellingen (op termijn) verplicht actief informatie moeten publiceren. Ze zijn niet allemaal van toepassing voor De Dienst. Op 1 november 2024 moesten de eerste vijf categorieën correct gevuld zijn. En dit is gelukt.

Woo-index

Instanties publiceren hun informatie op de eigen websites. Om die voor iedereen makkelijker vindbaar te maken, is een landelijke Woo-index ingericht. Overheidsinstanties moeten daarin voor alle categorieën verwijzingen opnemen naar hun eigen publicaties.

Vanaf 1 november 2024 moeten de eerste vijf categorieën gevuld zijn. Het doel van die categorieën is dat De Dienst en de Woo-contactpersoon zo goed en laagdrempelig mogelijk bereikbaar zijn. Het gaat om gegevens over onze organisatie en werkwijze, dus hoe de Dienst is ingericht en welke organisatieonderdelen welke taken uitvoeren (het organogram). Ook moeten onze contactgegevens openbaar zijn. Dus onze website, bezoekadres, mail en post, maar ook hoe je bij ons een Woo-verzoek in kunt dienen en hoe je onze Woo-contactpersoon kunt bereiken.

Bij De Dienst hebben we onze Woo-zaken goed geregeld

We hebben 2 Woo-contactpersonen. Zij behandelen alle Woo-verzoeken en zorgen ervoor dat de juiste informatie gepubliceerd wordt. Hiernaast is er een Woo-werkgroep. woo@dedienst.nl is ons speciale e-mailadres voor informatievragen en Woo-verzoeken.

8.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen

Algemeen

De omvang van het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre De Dienst in staat is middelen vrij te maken om incidentele tegenvallers (niet begrote kosten en risico's) op te vangen, zonder dat deze lasten gelijk moeten worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (ruimte lopend boekjaar in de exploitatie Bedrijfsvoering) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten (weerstandsvermogen). Hoe groot die buffer moet zijn, hangt mede af van de risico's die de gemeenschappelijke regeling

loopt en die van materiële betekenis kunnen zijn. Een organisatie is sterk wanneer het weerstandsvermogen op een adequate omvang wordt gehouden. Periodiek dient de omvang dan ook getoetst te worden aan de in kaart gebrachte risico's.

Beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's

De Dienst is een samenwerkingsverband van vier gemeenten. Om te voorkomen dat gemeenten in hun lopende begroting worden geconfronteerd met tekorten bij De Dienst, heeft het bestuur in 2005 besloten dat De Dienst een (beperkt) eigen weerstandsvermogen opbouwt. Het bestuur hanteert het standpunt dat de financiële buffers bij de deelnemende gemeenten moeten worden gevormd op basis van de geïnventariseerde risico's. De gemeenten staan immers altijd garant voor financiële tekorten en risico's op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt om de niet begrote bedrijfsvoeringskosten te dekken. Hierbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het bestaande voorzieningenniveau. Met de structurele weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie binnen de bedrijfsvoering op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bedrijfsvoering.

De weerstandscapaciteit van De Dienst om niet begrote kosten te dekken bedraagt per:

Weerstandscapaciteit (in euro's) per:	31-12-2024	31-12-2023
Exploitatie		
Post onvoorzien	-	100.000
Structurele weerstandscapaciteit	-	100.000
Vermogen		
Reserve uitvoeringslasten	692.850	654.806
Incidentele weerstandscapaciteit	692.850	654.806
Totale weerstandvermogen	692.850	754.806

Toelichting

Binnen de huidige (meerjarige) budgetten van De Dienst is vanaf 2024 geen post onvoorzien meer opgenomen. Bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen wordt geen rekening gehouden met de financiële risico's binnen de sociaal domein programma's omdat jaarlijkse verrekening met de gemeenten plaatsvindt. Deze risico's liggen dus bij de

gemeenten. De omvang van het weerstandsvermogen is vanaf 1 januari 2024 gebaseerd op een risicoanalyse binnen het programma Bedrijfsvoering van De Dienst. Het risicoprofiel actualiseren we jaarlijks en dit vormt de basis voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen van De Dienst. Een vaste post onvoorzien maakt hier dus geen deel meer van uit.

Solvabiliteit en liquiditeit

De Dienst heeft voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een bepaalde omvang van het weerstandsvermogen nodig om niet begrote bedrijfsvoeringslasten te kunnen dekken en risico's van materiële omvang op te vangen. In de Nota Verbonden Partijen wordt door een aantal gemeenten onderstreept wat het belang is van een gezonde financiële positie van verbonden partijen. De kengetallen Solvabiliteit en Liquiditeit die hiervoor worden gebruikt zijn voor De Dienst lager dan de minimale waarde die hiervoor wordt gegeven, wat overigens is afgestemd met de deelnemende gemeenten.

De solvabiliteitsratio bedraagt per 31 december 2024 6,90% (2023: 6,47%)

De netto schuldquote bedraagt per 31 december 2024 -1,07% (2023: -0,70%)

Het saldo van de reserve uitvoeringslasten wordt indien nodig aangewend voor het opvangen van lasten voor herstructurering, optimaliseren, innoveren en structureren van werkprocessen.

8.2.3 Paragraaf Financiering

De financieringsbehoefte van De Dienst wordt gedekt uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Om de saldi op de rekening bij BNG qua rendement zo efficiënt/effectief mogelijk te gebruiken, is aangesloten bij de werkwijze (arrangement) welke de deelnemende gemeenten hebben afgesproken met de BNG.

Financieringsbehoefte/leningenportefeuille/renterisiconorm

Alle lasten van De Dienst worden bevoorschot door het Rijk en de deelnemende gemeenten. Er is geen sprake van leningen.

Met de BNG is een kredietfaciliteit overeengekomen van € 500.000.

Kasgeldlimiet

Wij mogen onze activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. Voor 2024 bedraagt het kasgeldlimiet € 6,7 miljoen (€ 81.751.615 begrote lasten x 8,2%). De netto vlottende schuld is over 2024 gemiddeld beneden de kasgeldlimiet gebleven en daarmee er is voldaan aan de bepalingen van de wet Fido.

Kasgeldbeheer

Het betalingsverkeer is door De Dienst ondergebracht bij twee banken: de BNG en de Rabobank. De BNG is de hoofdbankier. De andere bankrelatie wordt aangehouden als service naar de cliënten. De saldi bij de overige bankrelaties worden zo klein mogelijk gehouden.

De afdeling debiteuren voert een actief debiteurenbeheer, gericht op het snel incasseren van vorderingen. Voor wat betreft de betalingen aan crediteuren wordt een correct betaalgedrag nagestreefd, hetgeen wil zeggen dat er uiterlijk betaald wordt op de uiterste vervaldag, tenzij door betalingskortingen sneller betalen voordeliger is.

Liquiditeitsbeheer

Het liquiditeitsbeheer is gericht op het optimaal benutten van middelen. In 2024 is geen sprake geweest van het aantrekken van (tijdelijke) leningen.

8.2.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van de jaarrekening 2023 verantwoorden provincies en gemeenten zich over de eigen rechtmatigheid via een rechtmatigheidsverantwoording die onderdeel is van de jaarrekening. Alhoewel de Gemeentewet en de Provinciewet hierop tijdig aangepast zijn geldt dit niet voor het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) en de Bado (Besluit accountantscontrole decentrale overheden). Dit heeft tot gevolg gehad dat gemeenten en provincies voor de keuze kwamen te staan om de rechtmatigheidsverantwoording voor het verantwoordingsjaar 2023 al dan niet op te nemen in de jaarrekening. Dit geldt ook voor het verantwoordingsjaar 2024.

De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) heeft een NBA Alert uitgebracht waarin er verschillende scenario's zijn geschetst in relatie tot de controle en oordeelsvorming over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening en de specifieke uitkeringen in de jaarrekening.

Decentrale overheden zijn door het ministerie van BZK opgeroepen om, ondanks dat het BBV en de Bado hier nog niet op aangepast zijn, zoveel als mogelijk een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen. Omdat wij onze financiële en controleverordeningen hebben aangepast en hierbij een verantwoordingsgrens hebben opgenomen, volgen we de oproep en het advies van het ministerie van BZK. Op deze wijze geeft de accountant (via het getrouwheidsoordeel) indirect een oordeel over de rechtmatigheid van de organisatie op basis van de rechtmatigheidsverantwoording.

Met betrekking tot de specifieke uitkeringen geeft de accountant, evenals voorgaande jaren, een direct oordeel over de rechtmatigheid.

De gehanteerde verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid van De Dienst bedraagt zowel voor onrechtmatigheden als onzekerheden € 2.623.549 (3% van de gerealiseerde lasten inclusief toevoegingen aan de reserves). Alle afzonderlijke rechtmatigheidsafwijkingen die groter zijn dan 10% van de verantwoordingsgrens worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering, dit is de rapportagegrens.

Begrotingsrechtmatigheid

We maken voor elk begrotingsjaar een primitieve begroting en één herziene begroting. Dat laatste heeft tot gevolg dat in de praktijk tussen realisatie en begroting afwijkingen bestaan. Voor de sociaal domein programma's in de begroting geldt dat sprake is van zogenaamde open eindregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Bij gemeenten is het gebruikelijk om met meerdere begrotingswijzigingen per jaar te werken, waardoor verschillen met de realisatiecijfers klein kunnen blijven. Meerdere begrotingswijzigingen bij De Dienst zijn echter voor de gemeenten onwenselijk omdat deze vaak niet tijdig genoeg verwerkt kunnen worden in de gemeentelijke begroting. De oplossing is gevonden in de bestuursrapportages en tussentijdse rapportages aan de gemeenten over de realisatie en prognoses van alle programma's. Bij uitzondering wordt gewerkt met een extra tussentijdse begrotingswijziging. Op deze wijze is het bestuur geïnformeerd over over- en onderschrijdingen en de consistentie daarvan met het door het bestuur uitgezette beleid. Daarnaast beschikken de gemeenten over betrouwbare informatie voor hun eigen tussentijdse rapportages. Dit voorkomt verrassingen bij het vaststellen van de jaarrekening.

Analyse rechtmatigheidscriteria

Begrotingscriterium

De verantwoording van de begrotingsrechtmatigheid vindt plaats op programmaniveau, dit sluit aan op het niveau waarop het bestuur de begroting heeft vastgesteld. Het uitgangspunt bij de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid is dat iedere lastenoverschrijding onrechtmatig is evenals iedere overschrijding van de baten en onderschrijding van de lasten voor zover deze niet in de begroting zijn verwerkt middels een begrotingswijziging of deze niet zijn gemeld aan het bestuur.

Deze begrotingsonrechtmatigheden zijn per programma, uitgesplitst naar lasten en baten, opgenomen in onderstaande tabel (kolom a). Gedurende het verslagjaar hebben we het bestuur op de hoogte gesteld van de te verwachten afwijkingen (kolom b). In onze financiële beheersverordening is vastgelegd dat het management zich over deze afwijkingen niet nogmaals (inhoudelijk) verantwoordt in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording. De resterende afwijkingen voor het verslagjaar 2024 (kolom c) worden, gezien het karakter van deze afwijkingen, toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en niet in de rechtmatigheidsverantwoording.

Afwijkingen per programma	Bedrag begrotings-onrechtmatigheden	Bedrag afwijkingen gemeld in voorlopige cijfers	Bedrag niet-acceptabel afwijkingen
	a.	b.	c.
• Werk, Participatie en Inkomen			
o Lasten	€ 2.147.000	€ 2.147.000	€ 0
o Baten	€ 273.000	€ 256.000	€ 17.000
• Armoedebestrijding			
o Lasten	€ 360.000	€ 360.000	€ -
o Baten	€ 92.000	€ 92.000	€ -
• Wmo en Jeugdwet			
o Lasten	€ 3.390.000	€ 3.070.000	€ 320.000
o Baten	€ 184.000	€ 129.000	€ 55.000
• Bedrijfsvoering			
o Lasten	€ 235.000	€ 235.000	€ 0
o Baten	€ 353.000	€ 330.000	€ 23.000
Totaal afwijkingen	€ 7.034.000	€ 6.619.000	€ 415.000

De *niet-acceptabele begrotingsafwijkingen* worden hieronder toegelicht. Gezien de beperkte omvang van de afwijkingen op de programma's bedrijfsvoering en werk, participatie en inkomen worden deze hier niet nader toegelicht.

Onderwerp	Onderdeel	Toelichting
Wmo & Jeugdwet	Wmo (€ 153.000)	De lasten voor het programmaonderdeel Wmo vallen € 153.000 hoger uit dan verwacht ten tijde van de voorlopige cijfers. Bij het samenstellen van de voorlopige cijfers wordt, op basis van de realisatie van voorgaande jaren, rekening gehouden met een bepaalde omvang aan nog te verwachten kosten. Abusievelijk zijn deze te verwachten kosten systeemtechnisch niet juist verwerkt.

Jeugd (€ 167.000)	De lasten voor het programmaonderdeel Jeugd vallen € 167.000 hoger uit dan verwacht ten tijde van de voorlopige cijfers. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een afrekening vanuit SDF voor de kosten van jeugdbescherming, jeugdreclassering en hoogspecialistische zorg waar niet als zodanig rekening mee is gehouden in de eigen prognose.
-----------------------	--

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Vanuit de interne controles is een aantal onrechtmatigheden naar voren gekomen. Deze zijn opgenomen in de tabel hieronder.

Onrechtmatigheden per programma			Bedrag
• Werk, Participatie en Inkomen			€ 68.000
• Armoedebestrijding			€ -
• Wmo en Jeugdwet			€ 78.000
• Bedrijfsvoering			€ 0
Totaal onrechtmatigheden			€ 146.000

Het overgrote deel van de totale onrechtmatigheden die voortvloeien uit het voorwaardencriterium ten aanzien van het programma Werk, Participatie en Inkomen heeft betrekking op de energietoeslag 2023 die aan ZZP'ers is toegekend. Er kon geen controle op inkomensgegevens worden uitgevoerd. De energietoeslag 2023 kon nog tot 1 juni 2024 worden aangevraagd en gezien de doorlooptijd kon deze afwijking pas over het boekjaar 2024 worden verantwoord (€ 59.000).

Het overgrote deel van de totale onrechtmatigheden die voortvloeien uit het voorwaardencriterium ten aanzien van het programma Wmo en Jeugdwet heeft betrekking op de (juridisch/inkooptechnisch) onjuiste bekostiging van de meeleefgezinnen vanuit SDF (€ 62.000).

M&O-criterium

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Oneigenlijk gebruik wordt gedefinieerd als: het door het aangaan van rechtshandelingen, al

dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

In 2024 zijn er geen afwijkingen als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruikesignaleerd.

8.3 Risico's in relatie tot de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit

Algemeen

Voor de programma's in de begroting sociaal domein geldt dat er sprake is van zogenaamde openeinderegelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Wmo

De AMvB stelt dat voor Wmo-voorzieningen een reëel tarief moet worden gesteld (goede verhouding tussen tarief en kwaliteit). Door deze AMvB hebben wijzigingen in bijvoorbeeld de CAO Verpleeg- & Verzorgingshuizen & Thuiszorg (VVT) mogelijk een rechtstreeks effect op de tarieven Huishoudelijke Hulp en Begeleiding van gemeenten.

Jeugd

Specialistische Jeugdhulp

In Friesland is er voor jeugdhulp een vorm van resultaatbekostiging van kracht. De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat deze inkoopssystematiek belangrijke financiële issues met zich meebrengt aangaande het verkrijgen van grip op de totale kosten.

Bedrijfsvoering

De werkzaamheden binnen het Sociaal Domein zijn erop gericht om adequate zorg/voorzieningen te bieden aan de inwoners. Daarbij kunnen dingen misgaan, met mogelijke reputatieschade tot gevolg. Door het goed organiseren van het risicobeheer en een goed HR beleid zet De Dienst in op het enerzijds goed bedienen van cliënten en anderzijds het voeren van een passend risicomanagement. Daarbij rekening houdend met de actuele maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot bijvoorbeeld de krappe arbeidsmarkt, privacywetgeving, toenemende transparantie door het gebruik van social media etc. en de mogelijke gevolgen daarvan.

Jaarrekening 2024

In de jaarrekening 2024 is de balans opgenomen en het overzicht van de bedrijfsvoeringslasten

9 Balans per 31 december 2024

In euro's	2024		2023	
Activa				
Vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	257.056		327.848	
Materiële vaste activa		257.056		327.848
Leningen u/g	640.850		861.189	
Financiële vaste activa		640.850		861.189
Vlottende activa				
Vorderingen op openbare lichamen	724.743		1.369.112	
Rekening courant verhouding met het Rijk	5.058.271		4.240.681	
Overige vorderingen	1.105.229		836.108	
Uitzettingen < 1 jr	6.888.242		6.445.902	
Liquide middelen - kas- en banksaldi	76.590		128.446	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	2.175.521		2.376.572	
Overlopende activa	2.175.521		2.376.572	
		9.140.353		8.950.920
Totaal activa		10.038.259		10.139.957
Passiva				
Vaste passiva				
Bestemmingsreserve	692.850		654.806	
Eigen vermogen	692.850		654.806	
Voorzieningen	498.862		267.354	
		1.191.712		922.160
Vlottende passiva				
Overige schulden	1.570.843		1.912.077	
Netto-vlottende schulden < 1 jr	1.570.843		1.912.077	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	6.739.267		6.751.556	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	536.437		554.164	
Overlopende passiva	7.275.704		7.305.721	
		8.846.547		9.217.797
Totaal passiva		10.038.259		10.139.957
Netto resultaat				
		-		-

Voor een toelichting op de balans verwijzen wij naar hoofdstuk 13.

10 Overzicht van baten en lasten conform BBV-regelgeving

Het overzicht van baten en lasten zoals in paragraaf 4.2.2 is opgenomen is de indeling zoals wij deze binnen De Dienst gebruiken. In de regelgeving van de BBV is echter de volgende indeling als verplichting opgenomen, daarom nemen wij deze ter informatie op. De toelichting op de afwijkingen per programma kunt u vinden in het jaarverslag.

In euro's	Realisatie 2024			Begroting na wijziging 2024			Jaar 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Inkomen	26.601.809	26.601.809	-	24.755.514	24.755.514	-	24.422.326	24.422.326	-
Programma Werk & Participatie	3.456.061	3.456.061	-	3.154.913	3.154.913	-	3.002.868	3.002.868	-
Programma Armoedebestrijding	3.003.691	3.003.691	-	2.644.116	2.644.116	-	8.081.116	8.081.116	-
Programma Jeugdwet	25.223.907	25.223.907	-	21.990.000	21.990.000	-	22.332.192	22.332.192	-
Programma Wmo	17.372.795	17.372.795	-	17.216.534	17.216.534	-	15.243.790	15.243.790	-
Programma Bedrijfsvoering	11.374.258	6.291.300	5.082.958	11.743.071	6.814.546	4.928.525	10.813.192	5.969.853	4.843.338
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overhead	419.112	5.464.026	-5.044.914	247.467	5.175.992	-4.928.525	421.811	5.265.150	-4.843.338
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	87.451.633	87.413.589	38.044	81.751.615	81.751.615	-	84.317.295	84.317.295	-
Mutatie reserves									
Reserve uitvoeringslasten	-	38.044	-38.044	-	-	-	-	-	-
Totaal dekking	-	38.044	-38.044	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	87.451.633	87.451.633	-0	81.751.615	81.751.615	-	84.317.295	84.317.295	-

In bijlage D vindt u het overzicht van baten en lasten verdeeld naar taakveld.

11 Bedrijfsvoeringslasten

11.1 Financiële verantwoording Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.		c.		
Lasten in euro's					
Personeelskosten	9.062.716	9.305.538	-242.822	-3%	8.549.305
Overige personeelskosten	727.922	450.000	277.922	62%	644.944
Huisvestingskosten	365.608	420.000	-54.392	-13%	364.192
Automatiseringskosten	837.891	885.000	-47.109	-5%	844.383
Organisatiekosten	189.565	225.000	-35.435	-16%	197.453
Afschrijvingen	84.793	200.000	-115.207	-58%	164.386
Externe kosten (o.a. accountant/advies/adviesraad)	486.832	505.000	-18.168	-4%	470.341
Totale lasten Bedrijfsvoering	11.755.326	11.990.538	-235.212	-2%	11.235.004
Baten in euro's					
Rente inkomsten	326.507	245.000	81.507	33%	331.863
Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA	1.018.058	929.560	88.498	10%	851.036
Dekking overig (o.a. ziektewet uitkeringen)	210.160	26.519	183.641	692%	196.247
Totale baten Bedrijfsvoering	1.554.725	1.201.079	353.646	29%	1.379.146
Mutatie reserve in euro's					
Mutatie reserve uitvoeringslasten	-38.044	-	-38.044		-
Totale mutatie reserve Bedrijfsvoering	-38.044	-	-38.044		-
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen structureel	10.007.486	10.789.459	-781.973	-7%	9.743.375
Gemeentelijke bijdragen incidenteel	231.160	-	231.160		112.482
Gemeentelijke bijdragen	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857

Toelichting op de financiële afwijkingen

Product	Toelichting
Personeelskosten	De personeelslasten zijn € 243.000 lager dan de begroting na wijziging. Dit komt doordat we een aantal vacatures niet snel konden vervullen. Ook kozen we er bewust voor om vacatures voor sleutelposities niet tijdelijk door externe inhuur te vervullen. In het algemeen zien we nog steeds krapte op de arbeidsmarkt, wat het invullen van vacatures bemoeilijkt.
Overige personeelskosten	De lasten zijn € 278.000 hoger dan begroot. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door de dotatie aan de voorziening Bovenwettelijk Verlof van

	€ 293.000. Op basis van recente uitspraken van de commissie BBV hebben we beoordeeld dat het verlofsaldo van het bovenwettelijk verlof van niet gelijke omvang is, waardoor een voorziening moet worden gevormd.
• Afschrijvingen	De lasten zijn lager dan vooraf voorzien. Dit komt doordat we verwacht hadden in het najaar enkele investeringen te doen in het kader van digitalisering. Deze investeringen worden doorgeschoven naar 2025.
• Rente inkomsten	De rente inkomsten zijn € 82.000 hoger dan begroot, doordat het gemiddelde rentepercentage op aangehouden tegoeden hoger was dan verwacht.
• Dekking inzet eigen uren vanuit programma PIA (Team Werk, Participatie en Inburgering)	Door het vervullen van openstaande vacatures, waaronder ook kortdurend door inhuur, steeg gedurende 2024 de salarislust van team Werk, Participatie en Inburgering. 70% van deze lasten kunnen we dekken vanuit het Participatiebudget. De stijging van de lasten werkt hiermee door in de baten binnen het programma Bedrijfsvoering.
• Dekking overig	De toename van de overige dekking is tweeledig. Ten eerste komt de stijging doordat we een WGA-uitkering en een transitievergoeding hebben ontvangen voor medewerkers die arbeidsongeschikt zijn geworden (€ 80.000). Ten tweede hebben we in het 4^e kwartaal uitvoering gegeven aan het implementatieproject 'Inning eigen bijdrage Oekraïners'. De lasten (€ 27.000) zijn aan de betreffende gemeenten doorbelast. In 2025 wordt dit aan gemeenten gefactureerd.

Nb. onderstaande afwijking is gerealiseerd doordat er per saldo meer of minder directe uren aan een bedrijfsonderdeel zijn besteed (en daarmee voor de verdeling procentueel is doorbelast) dan op voorhand is begroot.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Programma Werk, Participatie en Inkomen	5.772.516	5.727.908	44.608	1%	5.774.042
Programma Armoedebestrijding	1.595.044	1.556.663	38.381	2%	1.372.563
Programma Wmo en Jeugdwet	2.871.085	3.504.888	-633.803	-18%	2.709.252
Totaal De Dienst NWF	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
Gemeente Harlingen	2.833.300	2.950.269	-116.969	-4%	2.713.765
Gemeente Terschelling	407.330	451.261	-43.931	-10%	421.970
Gemeente Vlieland	117.636	119.415	-1.779	-1%	106.750
Gemeente Waadhoeke	6.880.380	7.268.513	-388.134	-5%	6.613.372
Totaal De Dienst NWF	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857

Bedrijfsvoeringslasten totaal Verdeling over taakvelden	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
	a.	b.	c.		
0.4 Overhead	5.044.914	5.423.459	-378.545	-7%	4.843.338
0.10 Mutaties reserves	38.044	-	38.044	-	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	87.185	75.857	11.328	15%	77.638
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6.782	5.606	1.177	21%	4.524
6.3 Inkomensregelingen	2.671.492	2.741.038	-69.546	-3%	2.812.876
6.4 WSW en beschut werk	261.224	242.878	18.346	8%	168.935
6.5 Arbeidsparticipatie	242.916	317.542	-74.626	-24%	217.743
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	188.739	203.252	-14.513	-7%	181.665
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	477.520	491.717	-14.197	-3%	402.556
6.71b Begeleiding (Wmo)	270.704	262.560	8.145	3%	230.656
6.71c Dagbesteding (Wmo)	107.573	133.802	-26.229	-20%	104.693
6.71d Overige Maatwerkarrangementen	-6.666	-	-6.666	-	-
6.72a Jeugdhulp Begeleiding	10.794	-	10.794	-	-
6.72c Jeugdhulp Dagbesteding	53.221	-	53.221	-	-
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	470.191	594.336	-124.146	-21%	548.194
6.73a Pleegzorg	53.276	70.152	-16.875	-24%	53.826
6.73b Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht	83.803	-	83.803	-	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	140.559	189.020	-48.461	-26%	180.017
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	16.681	14.362	2.319	16%	13.633
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	19.692	23.879	-4.187	-18%	15.563
Totaal De Dienst NWF	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857

Nb. De bedrijfsvoeringslasten taakveld 0.4 Overhead betreft het saldo van de lasten en baten inzake overhead.

12 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften die worden gegeven in het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten”.

12.1 Continuïteit

De continuïteit van de activiteiten is geborgd in de overeenkomst tot het instellen van een gemeenschappelijke regeling door de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling.

12.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de historische kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs). Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Verantwoording van de programma's

Formeel leggen we verantwoording af over 4 programma's namelijk:

- Werk, Participatie en Inkomen
- Armoedebestrijding
- Wmo en Jeugdwet
- Bedrijfsvoering

Indien het voor de leesbaarheid en inzichtelijkheid beter is dan rapporteren wij ook over de deelprogramma's.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording in deze jaarrekening is opgesteld conform de uitgangspunten van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordening van de gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. De basis voor de toetsing van de financiële rechtmatigheid is het normenkader zoals door het bestuur vastgesteld op 18 december 2024.

De uitgangspunten ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording zijn uitgewerkt in onze financiële verordening. Bij aanpassingen van de Kadernota rechtmatigheid wordt

beoordeeld in hoeverre de opzet en inhoud van onze financiële verordening op het vlak van de rechtmatigheid nog goed aansluit bij de kadernota en of er wijzigingen wenselijk zijn.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld met de volgende belangrijkste uitgangspunten:

1. De verantwoordingsgrens bedraagt 3% van de lasten. Voor 2024 is dat een bedrag van € 2.623.549.
2. In de paragraaf bedrijfsvoering worden afzonderlijke afwijkingen die groter zijn dan 10% van de verantwoordingsgrens toegelicht.
3. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op programmaniveau.
4. Baten en lasten worden niet gesaldeerd bij de beoordeling van de rechtmatigheid (op programmaniveau).
5. Begrotingsonrechtmatigheden worden door het bestuur als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een afwijking op een open-einde regeling.
 - c. De afwijking is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
 - d. De afwijking past binnen de vastgestelde gemeentelijke beleidskaders c.q. het bestaande beleid van de Dienst.
6. In de bovengenoemde situatie c worden de voorlopige cijfers ook beschouwd als een tussentijdse rapportage waarmee het bestuur wordt geïnformeerd over de budgettaire stand van zaken.
7. Overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten zijn alleen onrechtmatig indien deze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld.

Schattingen

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van de balans die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het management van de gemeenschappelijke regeling over de verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat het management schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

12.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen investeringen met een meerjarig economisch nut. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met de investering, worden hierop in mindering gebracht. Bijdragen uit reserves mogen niet in mindering worden gebracht. Deze bijdragen vallen vrij met jaarlijkse termijnen gelijk aan de afschrijvingsperiode van het actief.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De volgende afschrijvingstermijnen gelden (aantal jaren):

• Machines, apparaten en installaties	5
• Overige materiële vaste activa, waaronder	
- Automatisering	5-7
- Verbouwing/verhuizing Eise Eisingastraat	10
- Inventaris	5

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen langlopende lening u/g inzake Tozo en Bbz bedrijfskapitaal en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Oninbaarheid debiteuren aanverwante wet- en regelgeving

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren van aanverwante wet- en regelgeving is een voorziening in mindering gebracht. De aflossingsfrequentie van debiteuren is het uitgangspunt voor het bepalen van de voorziening voor de terugvordering van uitkeringen en

overige kosten. Als blijkt dat een individuele debiteur in staat is om maandelijks op de openstaande vordering af te lossen, wordt geen voorziening getroffen. Als blijkt dat de aflossingsfrequentie afneemt, neemt de onzekerheid omtrent de inning van de totale vordering toe. Voor het bepalen van de voorziening voor onderhoudsplichten, leningen en hypotheeklen is rekening gehouden met de historische omvang van de buiteninvorderingstellingen. De voorziening voor oninbare debiteuren is per individuele debiteur gewaardeerd en opgenomen op de balans van De Dienst.

Overige vorderingen

Vorderingen op debiteuren Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz, Tozo en Wmo zijn opgenomen in de balans van De Dienst. De financiële gegevens worden vermeld op basis van het baten-lastenstelsel.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van De Dienst.

Passiva

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserve uitvoeringslasten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd door:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen;
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overig

Wat betreft vakantiegeld uitkeringsgerechtigden wordt geen schuld opgenomen omdat er gekozen is voor een waardering op basis van kasstelsel.

12.4 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Pensioenen

De Dienst heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De Dienst heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan hogere toekomstige premies. De Dienst heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van het Pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP was in december 2024 111,9% (2023: 110,5%, bron www.abp.nl).

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van De Dienst zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Wet normering topinkomens

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft De Dienst zich gehouden aan de Beleidsregel WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

13 Toelichting op de balans per 31 december 2024

In deze paragraaf worden de afzonderlijke balansposten toegelicht. Daar waar nodig wordt de financiële uitsplitsing inhoudelijk onderbouwd.

13.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Machines, apparaten, installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand per 1 januari 2024			
Aanschaffingswaarde	121.778	1.323.594	1.445.372
Cumulatieve afschrijvingen	88.667	1.028.855	1.117.522
Boekwaarde	33.111	294.739	327.850
Mutaties in de boekwaarde			
Investeringsen	-	14.000	14.000
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	9.755	75.038	84.793
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-
Bijdragen van derden	-	-	-
Afwaarderingen	-	-	-
Saldo	-9.755	-61.038	-70.793
Stand per 31 december 2024			
Aanschaffingswaarde	121.778	1.337.594	1.459.372
Cumulatieve afschrijvingen	98.422	1.103.893	1.202.315
Boekwaarde	23.356	233.701	257.057
Afschrijvingstermijn in jaren	5	5-10	

Voor een gespecificeerd overzicht van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage B.

13.2 Financiële vaste activa

In euro's	1-1-2024	Uitgegeven	Aflossing	31-12-2024
TOZO bedrijfskapitaal	747.775	16.972	230.861	533.886
Bbz bedrijfskapitaal	113.414	15.609	22.059	106.964
	861.189	32.581	252.920	640.850

Dit bedrijfskapitaal is verstrekt door Bureau Zelfstandigen Fryslân. BZF verzorgt tevens de inning van de aflossing en rente op deze kapitaalverstrekkingen.

13.3 Vlottende activa

Uitzettingen korter dan één jaar		
	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	724.743	1.369.112
Rekening courant verhouding met het Rijk	5.058.271	4.240.681
Overige vorderingen	1.105.229	836.108
	6.888.242	6.445.902
Vorderingen op openbare lichamen *		
Rekening-courant gemeente Vlieland	-	15.115
Rekening-courant gemeente Harlingen	724.743	-
Rekening-courant gemeente Terschelling	-	-
Rekening-courant gemeente Waadhoeke	-	1.353.998
Overige openbare lichamen	-	-
	724.743	1.369.112
Rekening courant verhouding met het Rijk		
Rekening-courant verhouding Rijk	5.058.271	4.240.681
	5.058.271	4.240.681
Overige vorderingen		
Debiteuren regulier	-	11.286
Debiteuren uitkeringen	1.624.548	1.528.395
Af: voorziening debiteuren uitkeringen	-828.017	-1.023.686
Debiteuren Bbz levensonderhoud	170.757	145.502
Debiteuren TOZO levensonderhoud	137.941	174.612
	1.105.229	836.108
Liquide middelen		
	31-12-2024	31-12-2023
Bank	76.590	128.446
	76.590	128.446
Overlopende activa		
		31-12-2023
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.175.521	2.376.572
	2.175.521	2.376.572
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
Nog te ontvangen bedragen	472.780	1.051.410
Vooruitbetaalde bedragen	1.702.741	1.325.162
	2.175.521	2.376.572

* Om beter inzicht te krijgen in de onderlinge schuldposities tussen De Dienst en de gemeenten worden alle onderlinge posities verwerkt in een rekening-courant. De gemeenten ontvangen allen afzonderlijk een overzicht van de rekening-courantpositie per 31 december 2024.

Schatkistbankieren

Sinds 16 december 2013 zijn alle decentrale overheden, voor zover ze een openbaar lichaam zijn, verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld.

Afgezien van de mogelijkheden om aan elkaar leningen te verstrekken, zijn decentrale overheden verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. Indien overtollige middelen de omvang van de drempel niet overschrijden, mogen die middelen buiten de schatkist worden gehouden. De drempel is nooit lager dan € 1 miljoen. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal (primitieve begroting) indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel bedroeg in 2024 voor De Dienst € 1.600.000. Het gemiddelde saldo van de BNG rekening en de Rabobank rekening van De Dienst is in de 4 kwartalen van 2024 onder deze drempel gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)						
		Verslagjaar 2024				
(1)	Drempelbedrag	1600				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	153	153	153	153	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.447	1.447	1.447	1.447	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	80.003				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	80.003				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.600				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	13.949	13.949	14.102	14.102	
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	153	153	153	153	

Met de BNG is een kredietfaciliteit overeengekomen van € 500.000.

13.4 Eigen vermogen

Verloop van het eigen vermogen	1-1-2024	Storting	Onttrekking	31-12-2024
		+	-	
In euro's				
Bestemmingsreserve uitvoeringslasten	654.806	38.044	-	692.850
Totaal	654.806	38.044	-	692.850

De bestemmingsreserve uitvoeringslasten is gevormd met als doel het opvangen van kosten van calamiteiten en risico's, zodat voorkomen kan worden dat de begroting van de gemeenten onverwachts moet worden aangesproken. De omvang van de reserve wordt jaarlijks berekend bij opmaak van de begroting.

13.5 Verloop voorziening

Verloop van de voorzieningen	1-1-2024	Storting	Vrijval	Onttrekking	31-12-2024
		+	-	-	
In euro's					
Voorziening WW-gelden	203.732	27.184	66.826	20.741	143.350
Voorziening WW 3de jaar	50.988	-	25.120	-	25.868
Voorziening verlofsparen	12.634	23.597	-	-	36.231
Voorziening bovenwettelijk verlof	-	293.413	-	-	293.413
Totaal	267.354	344.194	91.945	20.741	498.862

De WW-voorzieningen zijn gevormd met als doel de dekking van de verplichte aanvullingen op een WW-uitkering voor ontslagen werknemers. De voorziening bedraagt ultimo 2024 € 169.218.

Per 1 januari 2023 kunnen medewerkers van De Dienst verlofsparen. Hiervoor dient een voorziening te worden opgenomen, omdat het spaarsaldo in de tijd vanwege toevoegingen en opnamen van het spaarverlof van niet gelijke omvang is. De opgebouwde voorziening bedraagt per 31 december 2024 € 36.231.

Per einde 2024 nemen wij ook, op basis van recente uitspraken van de commissie BBV, een voorziening op voor het volledige restantsaldo van het bovenwettelijk verlof. We hebben beoordeeld dat dit verlof van niet gelijke omvang is. De voorziening bedraagt per 31 december 2024 € 293.413.

13.6 Vlottende passiva

Vlottende schulden korter dan één jaar		
	31-12-2024	31-12-2023
Schulden aan openbare lichamen	1.232.531	1.482.942
Crediteuren	338.311	429.134
	1.570.843	1.912.077
Schulden aan openbare lichamen *		
Rekening-courant gemeente Harlingen	-	891.384
Rekening-courant gemeente Terschelling	457.563	537.502
Rekening-courant gemeente Waadhoeke	47.844	-
Rekening-courant gemeente Vlieland	34.386	-
Overige openbare lichamen	692.738	54.057
	1.232.531	1.482.942
Overlopende passiva		
	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.739.267	6.751.556
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	536.437	554.164
	7.275.704	7.305.721

** Om een beter inzicht te krijgen in de onderlinge schuldposities tussen De Dienst en de gemeenten worden alle onderlinge posities verwerkt in een rekening-courant. De gemeenten ontvangen allen afzonderlijk een overzicht van de rekening-courantpositie per 31 december 2024.*

13.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurverplichting

De Dienst heeft zich contractueel verplicht tot het betalen van huurtermijnen voor de Eise Eisingastraat 5-8 te Franeker tot en met 30 september 2028. Dit voor een totaalbedrag van € 222.009 per jaar (per 1 oktober 2024) (vrijgesteld van BTW), vermeerderd met de jaarlijkse (per oktober) huurverhoging op CPI-indexbasis conform de algemene voorwaarden (artikel 17.1 t/m 17.4 van het huurcontract).

Verplichting vakantierecht

Het bovenwettelijke verlof en het spaarverlof is opgenomen in een voorziening. Hier resteert het wettelijke verlof en het saldo van de openstaande onder- en overuren. Op 31 december 2024 is de omvang hiervan € 95.684.

13.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Het voor De Dienst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2024 (bedragen x € 1)	Dhr. M.J. Jellema
Functie	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.084
Beloningen betaalbaar op termijn	20.703
<i>Subtotaal</i>	<i>144.787</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldig betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	144.787
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023 (bedragen x € 1)		Dhr. M.J. Jellema
Functie		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		118.092
Beloningen betaalbaar op termijn		19.781
<i>Subtotaal</i>		<i>137.873</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		223.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		N.v.t.
Totale bezoldiging		137.873
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder:

Voor juni 2024

Naam functionaris	Functie
Mw. J. Hoekstra - Sikkema	Voorzitter bestuur
Mw. M. van der Meer	Wnd. voorzitter bestuur
Dhr. P. Schoute	Lid bestuur
Mw. M. Vellinga -Beemsterboer	Lid bestuur

Na juni 2024

Naam functionaris	Functie
Mw. M. van der Meer	Voorzitter bestuur
Mw. M. Vellinga -Beemsterboer	Wnd. voorzitter bestuur
Dhr. P. Schoute	Lid bestuur
Dhr. A. Goldhoorn	Lid bestuur

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Controleverklaring en Besluit tot vaststelling

14 Controleverklaring verslagjaar 2024 van de onafhankelijk accountant

15 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit: *akhoord*

Vast te stellen de programmarekening 2024 van De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de vergadering van d.d. *09-07-2025*

Mevrouw M. van der Meer
Voorzitter

De heer M.J. Jellema
Secretaris

Bijlagen

Bijlage A Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid management van De Dienst Noardwest Fryslân

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het management toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 18 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.623.549. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het management stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 7,2 miljoen bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2,6 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het management overigens een bedrag van € 6,6 miljoen acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken. Het bestuur is namelijk over deze afwijkingen reeds geïnformeerd via de voorlopige cijfers.

Begrotingscriterium	X € 1 miljoen
1A. Overschrijding lasten programma's inclusief bedrijfsvoering (of indien van toepassing een ander door het bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	5,9
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0,0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten	1,1
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	7,0

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1, 2 en 3) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geëvalueerd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	6,6
Voorwaardencriterium	0,1
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	0,0
M&O criterium	0,0
6. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden	7,2
Waarvan acceptabel	6,6
Waarvan niet-acceptabel	0,6

De *niet-acceptabele afwijkingen* worden hieronder toegelicht. Gezien de beperkte omvang van de afwijkingen op de programma's bedrijfsvoering en werk, participatie en inkomen worden deze hier niet nader toegelicht.

Onderwerp	Onderdeel	Toelichting
Begrotingscriterium		
Wmo & Jeugdwet	Wmo (€ 153.000)	De lasten voor het programmaonderdeel Wmo vallen € 153.000 hoger uit dan verwacht ten tijde van de voorlopige cijfers. Bij het samenstellen van de voorlopige cijfers wordt, op basis van de realisatie van voorgaande jaren, rekening gehouden met een bepaalde omvang aan nog te verwachten kosten. Abusievelijk zijn deze te verwachten kosten systeemtechnisch niet juist verwerkt.
	Jeugd (€ 167.000)	De lasten voor het programmaonderdeel Jeugd vallen € 167.000 hoger uit dan verwacht ten tijde van de voorlopige cijfers. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een afrekening vanuit SDF voor de kosten van jeugdbescherming, jeugdreclassering en hoogspecialistische zorg waar niet als zodanig rekening mee is gehouden in de eigen prognose.

Voorwaardencriterium		
Werk, Participatie & Inkomen	(€ 68.000)	Dit heeft voornamelijk betrekking op de energietoeslag 2023 die aan ZZP'ers is toegekend. Er kon geen controle op inkomensgegevens worden uitgevoerd. De energietoeslag 2023 kon nog tot 1 juni 2024 worden aangevraagd en gezien de doorlooptijd kon deze afwijking pas over het boekjaar 2024 worden verantwoord (€ 59.000).
Wmo & Jeugdwet	(€ 78.000)	Het overgrote deel hiervan heeft betrekking op de (juridisch/inkooptechnisch) onjuiste bekostiging van de meeleefgezinnen vanuit SDF (€ 62.000).
M&O-criterium		
	(€ 0)	Geen afwijkingen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het management ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage B Overzicht materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Desinvestering 2024	Investering 2024	Afschrijving desinvestering 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Diverse licenties en software	2.750		0		1.500	1.250
PC's, printers en overige hardware	3.380		0		1.398	1.982
Telefonie	24.756		0		8.356	16.400
Gembox	19.036		10.000		12.666	16.370
Elvy	90		4.000		213	3.877
Conversie Jeugdadministratie	16.227		0		5.460	10.767
Totaal automatisering	66.241		14.000		29.594	50.646
Verbouwing/verhuizing Eise Eisingastraat	249.838		0		52.512	197.326
Totaal verbouwing/verhuizing	249.838		0		52.512	197.326
Inventaris	11.770		0		2.686	9.083
Totaal inventaris	11.770		0		2.686	9.083
Totaal materiële vaste activa	327.849		14.000		84.793	257.056
Uitsplitsing toelichting balans	Boekwaarde 1-1-2024	Desinvestering 2024	Investering 2024	Afschrijving desinvestering 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Machines, apparaten, installaties	28.137		0		9.755	18.382
Overige materiële vaste activa	299.711		14.000		75.037	238.674
Totaal materiële vaste activa	327.848		14.000		84.792	257.056

Nb. duurzame waardevermindering en bijdragen van derden zijn ten aanzien van materiële vaste activa niet van toepassing binnen De Dienst.

Bijlage C SISA bijlage 2024

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2024 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
				I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01	Aard controle R Indicator: G2B/02	Aard controle R Indicator: G2B/03	Aard controle R Indicator: G2B/04	Aard controle R Indicator: G2B/05	Aard controle R Indicator: G2B/06
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 7.375.644	€ 175.904	€ 422.206	€ 1.372	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 217.047	€ 13.827	€ 50.034	€ 922	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 90.727	€ 5.169	€ 0	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 14.732.803	€ 339.937	€ 831.361	€ 147	€ 109.718
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
				I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07	Aard controle R Indicator: G2B/08	Aard controle R Indicator: G2B/09	Aard controle R Indicator: G2B/10	Aard controle R Indicator: G2B/11	
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 69.878	€ 38.786	€ 0	
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 253	€ 115.862	€ 77.322	€ 0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/13	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/14	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/15	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2B/16	
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 612.616	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 61.907	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 5.625	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 1.531.153	€ 6.628	€ 0	€ 0	
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/02	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/03	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/04	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/05	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/06
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 1.697	€ 133	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 11.574	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 11.059	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 15.609	€ 42.691	€ 2.606	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/08	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/09	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/10	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/11	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/12
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SZW	G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2024	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.						
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/02	Aard controle R Indicator: G4B/03	Aard controle R Indicator: G4B/04	Aard controle R Indicator: G4B/05	Aard controle R Indicator: G4B/06
		1	060072 Gemeente Harlingen	Tozo1	-€ 233	€ 0	€ 0	€ 39.573
		2	060072 Gemeente Harlingen	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.640
		3	060072 Gemeente Harlingen	Tozo3	-€ 316	€ 0	€ 0	€ 9.130
		4	060072 Gemeente Harlingen	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.090
		5	060072 Gemeente Harlingen	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	060093 Gemeente Terschelling	Tozo1	-€ 51	€ 0	-€ 1	€ 40.242
		7	060093 Gemeente Terschelling	Tozo2	-€ 66	€ 0	€ 0	€ 0
		8	060093 Gemeente Terschelling	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.569
		9	060093 Gemeente Terschelling	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.160
		10	060093 Gemeente Terschelling	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		11	060096 Gemeente Vlieland	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 16.290
		12	060096 Gemeente Vlieland	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		13	060096 Gemeente Vlieland	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		14	060096 Gemeente Vlieland	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		15	060096 Gemeente Vlieland	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		16	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo1	-€ 415	€ 0	€ 5	€ 78.129
		17	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo2	-€ 92	€ 0	€ 0	€ 5.180
		18	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo3	-€ 1.175	€ 0	€ 0	€ 14.294
		19	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		20	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 300
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02		Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08	Aard controle R Indicator: G4B/09	Aard controle R Indicator: G4B/10	Aard controle R Indicator: G4B/11	
		1	060072 Gemeente Harlingen	Tozo1	€ 2.451	0	0	
		2	060072 Gemeente Harlingen	Tozo2	€ 148	0	0	
		3	060072 Gemeente Harlingen	Tozo3	€ 792	0	0	
		4	060072 Gemeente Harlingen	Tozo4	€ 156	0	0	
		5	060072 Gemeente Harlingen	Tozo5	€ 0	0	0	
		6	060093 Gemeente Terschelling	Tozo1	€ 2.243	0	0	
		7	060093 Gemeente Terschelling	Tozo2	€ 200	0	0	
		8	060093 Gemeente Terschelling	Tozo3	€ 767	0	0	
		9	060093 Gemeente Terschelling	Tozo4	€ 158	0	0	
		10	060093 Gemeente Terschelling	Tozo5	€ 0	0	0	
		11	060096 Gemeente Vlieland	Tozo1	€ 1.077	0	0	
		12	060096 Gemeente Vlieland	Tozo2	€ 0	0	0	
		13	060096 Gemeente Vlieland	Tozo3	€ 0	0	0	
		14	060096 Gemeente Vlieland	Tozo4	€ 0	0	0	
		15	060096 Gemeente Vlieland	Tozo5	€ 0	0	0	
		16	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo1	€ 4.684	0	0	
		17	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo2	€ 321	0	0	
		18	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo3	€ 981	0	0	
		19	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo4	€ 72	0	0	
		20	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo5	€ 0	0	0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam <i>L.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/13</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam <i>L.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/14</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam <i>Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/15</i>	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam <i>Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2B/16</i>	
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 612.616	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 61.907	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 5.625	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 1.531.153	€ 6.628	€ 0	€ 0	
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3B/02</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3B/03</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3B/04</i>	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3B/05</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3B/06</i>
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 1.697	€ 133	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 11.574	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 11.059	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	€ 15.609	€ 42.691	€ 2.606	€ 0	€ 0

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07</i>	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4B/09</i>	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4B/10</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4B/11</i>	
1	060072 Gemeente Harlingen	Tozo1			€ 2.451	0	0	
2	060072 Gemeente Harlingen	Tozo2			€ 148	0	0	
3	060072 Gemeente Harlingen	Tozo3			€ 792	0	0	
4	060072 Gemeente Harlingen	Tozo4			€ 156	0	0	
5	060072 Gemeente Harlingen	Tozo5			€ 0	0	0	
6	060093 Gemeente Terschelling	Tozo1			€ 2.243	0	0	
7	060093 Gemeente Terschelling	Tozo2			€ 200	0	0	
8	060093 Gemeente Terschelling	Tozo3			€ 767	0	0	
9	060093 Gemeente Terschelling	Tozo4			€ 158	0	0	
10	060093 Gemeente Terschelling	Tozo5			€ 0	0	0	
11	060096 Gemeente Vlieland	Tozo1			€ 1.077	0	0	
12	060096 Gemeente Vlieland	Tozo2			€ 0	0	0	
13	060096 Gemeente Vlieland	Tozo3			€ 0	0	0	
14	060096 Gemeente Vlieland	Tozo4			€ 0	0	0	
15	060096 Gemeente Vlieland	Tozo5			€ 0	0	0	
16	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo1			€ 4.684	0	0	
17	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo2			€ 321	0	0	
18	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo3			€ 981	0	0	
19	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo4			€ 72	0	0	
20	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo5			€ 0	0	0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/12</i>	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/13</i>	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4B/14</i>	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam <i>Aard controle D2 Indicator: G4B/15</i>	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G4B/16</i>	
1	060072 Gemeente Harlingen	Tozo1			0	0	0	
2	060072 Gemeente Harlingen	Tozo2			0	0	0	
3	060072 Gemeente Harlingen	Tozo3			0	0	0	
4	060072 Gemeente Harlingen	Tozo4			0	0	0	
5	060072 Gemeente Harlingen	Tozo5			0	0	0	
6	060093 Gemeente Terschelling	Tozo1			0	0	0	
7	060093 Gemeente Terschelling	Tozo2			0	0	0	
8	060093 Gemeente Terschelling	Tozo3			0	0	0	
9	060093 Gemeente Terschelling	Tozo4			0	0	0	
10	060093 Gemeente Terschelling	Tozo5			0	0	0	
11	060096 Gemeente Vlieland	Tozo1			0	0	0	
12	060096 Gemeente Vlieland	Tozo2			0	0	0	
13	060096 Gemeente Vlieland	Tozo3			0	0	0	
14	060096 Gemeente Vlieland	Tozo4			0	0	0	
15	060096 Gemeente Vlieland	Tozo5			0	0	0	
16	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo1			0	0	0	
17	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo2			0	0	0	
18	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo3			0	0	0	
19	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo4			0	0	0	
20	061949 Gemeente Waadhoeke	Tozo5			0	0	0	

SZW	G10B	Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2024 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)		
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10B/03</i>		
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 110.140	€ 0		
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0		
SZW	G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2024 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12B/03</i>		
			1 060072 Gemeente Harlingen	€ 0	€ 0		
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0		
SZW	G13B	Onderwijsroute_deel openbaar lichaam 2024 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Deel openbaar lichaam	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)
				Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13B/05</i>
			1 060072 Gemeente Harlingen	-€ 77.909	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060093 Gemeente Terschelling	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060096 Gemeente Vlieland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 061949 Gemeente Waadhoeke	-€ 12.465	€ 0	€ 0	€ 0

Bijlage D Overzicht van baten en lasten naar taakvelden

	0.4	0.5	0.9	0.10	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.71a	6.71b	6.71c
	Overhead	Treasury	Vennootschaps belasting	Mutaties reserves	Samenkracht en burger participatie	Wijkteams	Inkomens regelingen	Begeleide participatie	Arbeids participatie	Maatwerk voorzieningen (Wmo)	Huishoudelijke hulp	Begeleiding	Dagbesteding
Lasten in euro's													
Werk & Participatie	-	-	-	-	464.950	-	-	1.052.555	1.938.555	-	-	-	-
Inkomen	-	-	-	-	283.559	-	26.318.249	-	-	-	-	-	-
Armoedebestrijding	-	-	-	-	180.610	-	2.823.081	-	-	-	-	-	-
Wmo	-	-	-	-	-	105.333	-	-	-	3.339.767	8.052.610	4.204.353	1.670.732
Jeugdwet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	5.464.026	-	-	38.044	222.334	6.782	2.752.522	718.710	668.339	207.002	477.520	270.704	107.573
Totaal lasten	5.464.026	-	-	38.044	1.151.453	112.115	31.893.852	1.771.265	2.606.894	3.546.769	8.530.130	4.475.058	1.778.305
Baten in euro's													
Werk & Participatie	-	-	-	-	464.950	-	-	1.052.555	1.938.555	-	-	-	-
Inkomen	-	-	-	-	283.559	-	26.318.249	-	-	-	-	-	-
Armoedebestrijding	-	-	-	-	180.610	-	2.823.081	-	-	-	-	-	-
Wmo	-	-	-	-	-	105.333	-	-	-	3.339.767	8.052.610	4.204.353	1.670.732
Jeugdwet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	5.464.026	-	-	38.044	222.334	6.782	2.752.522	718.710	668.339	207.002	477.520	270.704	107.573
Totaal baten	5.464.026	-	-	38.044	1.151.453	112.115	31.893.852	1.771.265	2.606.894	3.546.769	8.530.130	4.475.058	1.778.305
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6.71d	6.72a	6.72c	6.72d	6.73a	6.73b	6.73c	6.74a	6.74b	6.82a	6.82b	Totaal 2024
Overige Maatwerkarrange- menten	Jeugdhulp begeleiding	Jeugdhulp dagbesteding	Jeugdhulp zonder verblijf overig	Pleegzorg	Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht	Jeugdhulp met verblijf overig	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ- verblijf	Jeugdbescherming	Jeugdreclassering	
			-						-	-	3.456.061
			-						-	-	26.601.809
			-						-	-	3.003.691
			-						-	-	17.372.795
	289.088	1.425.392	13.082.084	1.426.882	2.244.478	3.764.544	446.760	527.406	1.805.174	212.099	25.223.907
-6.666	10.794	53.221	488.453	53.276	83.803	140.559	16.681	19.692	-	-	11.793.370
-6.666	299.882	1.478.613	13.570.537	1.480.159	2.328.281	3.905.102	463.441	547.098	1.805.174	212.099	87.451.633
			-	-					-	-	3.456.061
			-	-					-	-	26.601.809
			-	-					-	-	3.003.691
			-	-					-	-	17.372.795
-	289.088	1.425.392	13.082.084	1.426.882	2.244.478	3.764.544	446.760	527.406	1.805.174	212.099	25.223.907
-6.666	10.794	53.221	488.453	53.276	83.803	140.559	16.681	19.692	-	-	11.793.370
-6.666	299.882	1.478.613	13.570.537	1.480.159	2.328.281	3.905.102	463.441	547.098	1.805.174	212.099	87.451.633
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage E Beleidsindicatoren 2024

Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Realisatie	Begroting
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	202	197
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	408	471

Input beleidsindicatoren	Bron	Realisatie	Begroting
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 december 2024	69.197	69.327
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2024	42.351	42.420
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2024 onderdeel Werk, Part. & Inkomen	1.395	1.366
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	Peildatum 1 januari	1.728	2.000

Nb. De aantallen opgenomen in de kolom zijn de gemiddeld aantal cliënten op jaarbasis. In 2024 heeft er een herinrichting plaatsgevonden van de voorzieningen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024
De Dienst Noardwest Fryslân			
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	659	637

Jeugdwet

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024
De Dienst Noardwest Fryslân			
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	14%
30. Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1%	2%
31. Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,4%	0,3%

Bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Eenheid	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,57	1,65
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,57	1,65
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 148	€ 156
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,2%	2,1%
5. Overhead	% van totale lasten	6,1%	6,9%

Nb. De post Overhead betreft de gesaldeerde baten en lasten inzake overhead.

Bijlage F Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen

- **Arbeidsparticipatie** omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten.
- **Bbz gevestigde ondernemers:** Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer.
- **Bbz startende ondernemers:** Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer.
- **Begeleiding** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.
- **Beschermd wonen** betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslân).
- **Dagbesteding** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.
- **Geëscaleerde zorg 18-** behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienst-verleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.
- **Gesloten plaatsing** is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvvgg.
- **Huishoudelijke hulp** betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.

-
- **Inkomensregelingen** zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso.
 - **IOAW:** deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50^e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad.
 - **IOAZ:** deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.
 - **Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf** zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.
 - **Jeugdbescherming** is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
 - **Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf** betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.
 - **Jeugdhulp met verblijf overig** wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.
 - **Jeugdhulp zonder verblijf overig** wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.
 - **Jeugdreclassering** is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
 - **Kansrijk (Participatie):** In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining.
 - **Maatwerkdienstverlening 18-** betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.

-
- **Maatwerkvoorzieningen** betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.
 - **Overige maatwerkarrangementen** worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.
 - **Participatiewet:** deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong.
 - **Perspectiefrijk (Participatie):** Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme.
 - **Pleegzorg** is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.
 - **Samenkracht en burgerparticipatie** bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg.
 - **Toegang en eerstelijnsvoorzieningen** betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams.
 - **Van waarde (Participatie):** In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding.
 - **WSW en beschut werk (Begeleide participatie)** omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend.
-

Bijlagen geen onderdeel uitmakend van de jaarrekening

Bijlage G Verdeelsleutel bedrijfsvoeringslasten

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2024*	Aantal uitk. gerechtigden (PIA) per 1-1-2024	Aantal Wmo- voorzieningen per 1-1-2024	Aantal Jeugd- voorzieningen per 1-1-2024
Harlingen	16.229	432	2.136	315
Terschelling	4.898	17	536	61
Vlieland	1.255	5	202	11
Waadhoeke	46.911	899	5.045	1.020
Totaal	69.293	1.353	7.919	1.407

De verdeling van de apparaatslasten heeft conform de Gemeenschappelijke regeling 2021, op basis van onderstaande passage, plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen

Artikel 20: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De bedrijfsvoeringskosten die De dienst aan de gemeenten toerekent, worden door middel van een verdeelsleutel over de gemeenten verdeeld:

1. De bedrijfsvoeringskosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
2. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.
3. Alle extra bedrijfsvoeringskosten van De dienst, die worden veroorzaakt door vastgesteld gemeentelijk beleid, dat afwijkt van het door de beleidspool voorgestelde beleid in Noordwest Friesland, worden door De dienst aan de betreffende gemeente doorberekend.

* Het aantal inwoners per 1 januari 2024 is opgenomen op basis van gegevens van het CBS.

Bijlage H Afrekening met deelnemende gemeenten

Gemeente Harlingen	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Programma	a.	b.	c.		
Inkomen	8.319.971	7.828.278	491.693	6%	7.753.510
Werk en Participatie	1.011.060	1.039.447	-28.387	-3%	1.016.398
Armoede bestrijding	925.961	805.182	120.779	15%	2.488.130
Wmo	4.693.202	4.432.151	261.051	6%	4.037.544
Jeugdwet	6.308.694	5.300.000	1.008.693	19%	4.896.172
Bedrijfsvoering	2.833.300	2.950.269	-116.969	-4%	2.713.765
Totaal	24.092.188	22.355.327	1.736.860	8%	22.905.519
Gemeente Terschelling	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Programma	a.	b.	c.		
Inkomen	327.604	277.141	50.463	18%	252.197
Werk en Participatie	14.374	24.447	-10.073	-41%	14.016
Armoede bestrijding	60.847	49.454	11.393	23%	279.350
Wmo	955.026	876.410	78.616	9%	784.024
Jeugdwet	743.922	1.315.000	-571.077	-43%	956.302
Bedrijfsvoering	407.330	451.261	-43.931	-10%	421.970
Totaal	2.509.102	2.993.713	-484.611	-16%	2.707.859
Gemeente Vlieland	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Programma	a.	b.	c.		
Inkomen	84.215	68.053	16.163	24%	55.962
Werk en Participatie	4.813	3.391	1.422	42%	2.633
Armoede bestrijding	22.015	18.025	3.991	22%	64.223
Wmo	157.982	174.239	-16.257	-9%	205.405
Jeugdwet	169.946	125.000	44.947	36%	130.208
Bedrijfsvoering	117.636	119.415	-1.779	-1%	106.750
Totaal	556.608	508.122	48.486	10%	565.181
Gemeente Waadhoeke	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Programma	a.	b.	c.		
Inkomen	17.007.926	15.825.748	1.182.178	7%	15.597.697
Werk en Participatie	2.258.953	2.087.628	171.325	8%	1.968.724
Armoede bestrijding	1.767.693	1.636.155	131.539	8%	5.113.556
Wmo	10.702.104	11.052.920	-350.817	-3%	9.541.815
Jeugdwet	18.001.345	15.250.000	2.751.345	18%	16.349.511
Bedrijfsvoering	6.880.380	7.268.513	-388.133	-5%	6.613.372
Totaal	56.618.401	53.120.964	3.497.437	7%	55.184.675

De Dienst NWF	Jaar 2024	Begroting na wijziging 2024	Afwijking (a-b)	Afwijking (c/b) in %	Jaar 2023
Programma	a.	b.	c.		
Inkomen	25.739.716	23.999.219	1.740.497	7%	23.659.366
Werk en Participatie	3.289.200	3.154.913	134.287	4%	3.001.771
Armoede bestrijding	2.776.516	2.508.816	267.701	11%	7.945.259
Wmo	16.508.313	16.535.720	-27.407	0%	14.568.788
Jeugdwet	25.223.907	21.990.000	3.233.907	15%	22.332.193
Bedrijfsvoering	10.238.645	10.789.459	-550.814	-5%	9.855.857
Totaal	83.776.298	78.978.127	4.798.171	6%	81.363.233

Bijlage I Overzicht berekening Vangnetuitkering Inkomen 2024

Gemeente	Rijksbudget 2024	Uitgaven -/ debiteurenontv. 2024	Resultaat I-deel voor incidentele aanvullende uitkering (-=tekort)	Vangnet- uitkering	Resultaat I-deel ná incidentele aanvullende uitkering (-=tekort)
Harlingen	8.976.731	8.239.496	737.235	-	737.235
Terschelling	342.550	304.601	37.949	-	37.949
Vlieland	125.363	96.352	29.011	-	29.011
Waadhoeke	16.443.837	16.791.954	-348.117	-	-348.117
Dienst	25.888.481	25.432.403	456.078	-	456.078

Berekening Vangnetuitkering

Gemeente	Rijksbudget 2024	+12,5%	+7,5%	Uitgaven -/ debiteuren ontvangsten	Budget + 12,5% -/ uitgaven per saldo	Budget + 7,5% -/ uitgaven per saldo	Vangnet- uitkering
Harlingen	8.976.731	10.098.822	9.649.986	8.239.496	1.859.326	1.410.490	-
Terschelling	342.550	385.369	368.241	304.601	80.768	63.640	-
Vlieland	125.363	141.033	134.765	96.352	44.681	38.413	-
Waadhoeke	16.443.837	18.499.317	17.677.125	16.791.954	1.707.363	885.171	-
Dienst	25.888.481	29.124.541	27.830.117	25.432.403	3.692.138	2.397.714	-

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen. En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning. Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken. Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@dedienst.nl
www.dedienst.nl